

A KISTÁLTOS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	2
1. Az óvoda és a program bemutatása.....	4
1.1. Az óvoda jellemző adatai	4
1.2. A program törvényi háttere.....	5
1.3. Bevezető	5
1.4. A program elnevezésének indoklása	5
1.5. Az óvoda átfogó nevelési célja	6
1.6. Az óvoda személyi feltételei.....	7
1.7. Az óvoda tárgyi feltételei	8
2. A kistáltos óvodai nevelési program alapjai és célrendszere	9
2.1. Kistáltos Óvodai Pedagógiai Program	9
2.2. A Kistáltos Program személyiség értelmezése:.....	9
2.3. A program célrendszere.....	10
2.4. Nevelési célok	10
2.5. Nevelési feladatok	10
2.6. A nevelés tartalma	10
2.7. A nevelés módszerei.....	10
2.8. A nevelés eszközei	11
2.9. A nevelés szervezeti formái	11
2.10. A nevelés feltétele.....	11
2.11. A nevelést segítő szokás és szabályrendszer	12
3. Óvodánk programjának gyermekképe, pedagógusmodellje , Dajka és óvodaképe	13
3.1. Gyermekképünk	13
3.2. Pedagógusmodellünk.....	14
3.3. Óvodaképünk	14
4. A Kistáltos program alapvető feladatai.....	16
4.1. Gondozás és egészséges életmódra nevelés	16
4.2. Öltözködés	17
4.3. Pihenés, alvás.....	18
4.4. Testápolás, tisztálkodás.....	18
4.5. Táplálkozás, étkezés.....	18
4.6. Egészségvédelem, edzés	19
4.7. Az egészséges életmód kialakítása	19
4.8. Érzelmi ,erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	19
5. A program tevékenységformái	25
5.1. Játék.....	25
5.2. Munka jellegű játékos tevékenységek:	29
5.3. Anyanyelvi ,az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	32

5.4.	Mesélés, verselés	34
5.5.	Ének-zene, énekes játék , gyermektánc	37
5.6.	Rajzolás festés , mintázás, kézimunka:	42
5.7.	Mozgásfejlesztés:.....	43
5.8.	A külső világ tevékeny megismerése:.....	37
5.9.	Az óvodai élet megszervezése:	
5.10	A gyermek fejlettségének mérése	44
5.11.	Az óvodapedagógus és a dajka együttműködés	45
6.	A család és az óvoda kapcsolata, az együttműködés formái és fejlesztésének lehetőségei	46
7.	A gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai feladatok és tevékenységek:	58
8.	Boldogságóra program.....	60
9.	Biztonságos Óvoda	61
10.	Állatbarát Óvoda	62
11.	A hazájukat elhagyni kényszerülő (migráns) családok gyermekeinek nevelése	62
12.	Az óvoda kapcsolatai más intézményekkel.....	65
13	Az óvodánk által ellátott kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése:.....	67
13.1.	A fejlesztés főbb területei:	67
14.	Tehetséggondozás	68
15.	Óvodai ünnepeink	69

1. AZ ÓVODA ÉS A PROGRAM BEMUTATÁSA

1.1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése: KISTÁLTOS ÓVODA

Címe:

2900 KOMÁROM, CZUCZOR GERGELY U. 9.

Az óvoda fenntartója:

KOMÁROM VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2900 KOMÁROM, SZABADSÁG TÉR 1.

Az óvoda Alapító Okiratának száma:

Az óvoda OM száma: 031680

Elérhetőségek:

Telefon: +36 34/340-318

Fax: +36 34/540-109

E-mail: kistaltos@kistaltos.hu

1.2. A PROGRAM TÖRVÉNYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye (2011. ápr .25)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011 .évi CXC törvény
- A nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20 /2012 .. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az Óvodai nevelésről alapprogramjáról szóló 363/2012 .(XII.17.) Kormányrendelet
- 2003.évi CXXV. törvény az esélyegyenlőségről elősegítéséről és az egyenlő bánásmódról
- 1997.évi XXXI törvény a „Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról”
- 401/2023.(VIII.28)Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 223.évi LII.törvény végrehajtásáról
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről szóló 32/2012 . (X. 8.) EMMI rendelet
- 1/1989 . (VII.24.) Om rendelet az intézmények kötelező eszköz és felszerelés jegyzéke
- Alapító okirat
- Hatályos SZMSZ , Házirend és munkaterv

1.3. BEVEZETŐ

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, hagyományaira, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire a magyar óvodai nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára épül. Az Óvoda nevelés országos alapprogramja meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

1.4. A PROGRAM ELNEVEZÉSÉNEK INDOKLÁSA

A táltos a magyar néphagyomány szerint természetfölötti tulajdonságokkal felruházott lény, a magyar népmesék jellegzetes alakja. A Kistáltos Program azt vallja, hogy minden gyermek magában hordja a csodát. Minden ember rendelkezik olyan adottságokkal, tulajdonságokkal és képességekkel, amelyek őt mindenki mástól megkülönböztetik. Ezeknek az előhívásához, fejlesztéséhez szeretnénk hozzájárulni úgy, hogy örömben, élményben repüljenek az óvodás évek alatt.

„Kis táltosként, szabadon és aktívan vegyenek részt a világ megismerésében. Szeretettel fürödjenek, miközben a legjobb szaktudásunk segítségével megalapozzuk harmonikus személyiségüket.”

1.5. AZ ÓVODA ÁTFOGÓ NEVELÉSI CÉLJA

A gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, az egyes gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével. az egészséges életmód kialakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítása. A Kistáltos Program szeretetteljes érzelmi neveléssel, személyre szóló gondoskodással teremti meg a gyermekek fejlesztésének alapját. A sokoldalú képesség- és intellektuális fejlesztést komplex élményekkel valósítjuk meg.

Az óvodában eltöltött éveket az egész gyermeki személyiséget megalapozó, fejlesztő, de vele egy időben élmény gazdag korszaknak szeretnénk megtartani. A lélektani megalapozású kisgyermeknevelés hazai hagyományaihoz kívánunk illeszkedni, miközben eredményesen felkészítjük őket az iskolai életre.

Az óvoda életét - a folyamatos játékot, az egyéni és a közös élményeket - úgy szervezzük, hogy azok a gyermekek erkölcsi fejlődését (erkölcsi tulajdonságok, szociális érzések és közösségi kapcsolatok kialakulását) is szolgálják.

Az óvoda figyelembe veszi a családok igényeit, az óvoda és a szülők partneri kapcsolatának folyamatos fejlesztésére törekszünk.

Az óvoda pedagógiai programja arra épül, hogy különböző életkorú gyermekek nevelődnek egy csoportban, érzelmileg gazdag légkörben-ha szükséges 4 évig-az iskolai alkalmasság eléréséig.

Ha szükséges, az óvoda felvállalja az eltérő fejlődési ütemű, vagy testi-lelki értelemben különleges gondoskodást igénylő gyermekeket is.

Amennyiben az etnikai kisebbséghez tartozó kisgyermek(ek) felvételét kérik a szülők, akkor erre az óvodavezetés a törvényi előírásoknak megfelelően készíti fel a nevelőtestületet, ill. annak pedagógiai munkáját. (nemzeti vagy etnikai és kisebbségi óvodai nevelési program kisebbség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokra) Az óvoda felvállalja a hazájukat elhagyni kényszerült családok (migráns) gyermekeinek nevelését figyelve a saját nemzeti kultúrájuk megőrzésére, ápolására.

Az óvoda kiemelt figyelmet fordít a hátrányos és/vagy sajátos nevelési igényű kisgyermekkel való törődésre.(ld.48.o)

Az óvodavezetés mellett gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok munkáját, koordinálja a családi nevelés és a családokat segítő külső intézmények hatékony együttműködését.

A Kistáltos Óvodai Pedagógiai Program mindazt a feladatot és kritériumot felvállalja, teljesíti, amit a fenntartó, Komárom város Önkormányzata stratégiai terveiben meghatározott.

1.6. AZ ÓVODA SZEMÉLYI FELTÉTELEI

Az óvoda személyi feltételei megfelelnek a közoktatási törvény jelenlegi előírásainak, amelyek a következők:

Az óvoda 3 csoportjában a gyermekek férőhelyeinek száma: 73 fő

Az óvoda alkalmazottai:

Óvodapedagógusok száma:	7 fő
Nevelési –oktatási munkát segítő	3 fő
Konyhalány:	1 fő
Kisegítő, beszerző, udvari munkás:	1 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Óvodatitkár	1 fő
Összesen:	14 fő

Az óvoda dolgozóinak munkaköri leírásait a Szervezeti és Működési Szabályzat melléklete tartalmazza.

Az óvodai csoportok teamje (2 óvodapedagógus, 1 dajka) a kisgyermek nevelése szempontjából a legfontosabb nevelési közösség. Óvodánk családias jellege és mérete miatt fontos, hogy minden kisgyermeket ismerünk, védünk, óvunk, gondozunk, amikor közös programokon, tevékenységekben veszünk részt. Nagy értéknek tartjuk, ha nemcsak a gyermekcsoportban dolgozó felnőttel kerül a gyermek kommunikációs (fejlesztő, mintakövető) kapcsolatba. Az óvoda valamennyi dolgozóját ismerik a gyermekek. A csoportok között a közös programok és az udvari játék fejlesztik az óvodások szociális kapcsolatait.

Az óvoda stratégiai továbbképzési tervvel, valamint éves továbbképzési tervvel rendelkezik.

Ebben a dokumentumban biztosítjuk, hogy a nevelőtestület, ill. az óvoda kollektívája a Kistáltos Nevelési Program alapján a folyamatosan jó színvonalon végezze munkáját. Felkaroljuk a program jobbítását célzó innovatív törekvéseket, szakmai fejlesztést.

A programunk és hitvallásunk szerint a valamely területen segítségére szoruló kisgyermek saját intézményünkben megvalósuló fejlesztő programjait támogatjuk. A kisgyermek speciális fejlesztését megszokott környezetében, a szeretett személyek közelében, az óvodapedagógusokkal közös, egyéni nevelési-fejlesztési terv szerint tartjuk eredményesnek. (Fejlesztő pedagógus, gyógy testnevelő)

1.7. AZ ÓVODA TÁRGYI FELTÉTELEI

Az óvoda 1965-ben épült, títusterv alapján. A három csoportszoba mérete megfelel, hiányoznak az alábbi helyiségek: 1 gyermeköltöző, 1 mosdó, nevelőtestületi szoba, orvosi szoba, fejlesztő szoba, raktárhelyiségek, konyhai felnőtt öltöző.

Nagy örömünkre az óvoda 2009-ben egy tornaszobával gazdagodott amely egyben a gyermekek és szülők közösségi helyisége illetve itt folynak a gyógy testnevelői foglalkozások.

Az óvoda udvara mérete és tájolása kedvező a szabadban tartózkodáshoz. Az év minden szakaszában biztosítjuk gyermekeinknek a szabad mozgást és ezzel együtt az edzésüket.

Az óvodakert sokoldalú fejlesztő szerekekkel ellátott, illeszkedik az óvoda környezet-esztétikai neveléséhez. **EU szabványos játszószerünk az Önkormányzat segítségével 2019 -ben újult meg** .A fűves, szilárd és ütésálló burkolat biztosítja az egész évi szabadban tartózkodás lehetőségét. Jól megtervezett, a gyermekek megismerési folyamatait szolgáló növényflóra, gyermekkert, árnyékot, virágot és gyümölcsöt adó fák teszik otthonossá az óvoda udvarát.. Kerékpár- és rollerpálya szolgálják az örömteli mozgást és sokoldalú fejlesztést.

Az óvoda helyiségeinek berendezése és felszereltsége a program szakmai céljaihoz alkalmazkodik. A felszereltségből az EU szabványos fektetőket és gyermekszékeket, mobilizálható, variálható asztalainkat tartjuk nagyon fontosnak. Az óvoda energetikai felújítása elnyert pályázat során fog megvalósulni.

Az óvoda szakmai eszközökkel (játékkal és un. szemléltető eszközökkel) jól ellátott.

Az óvoda kommunikációs eszközökkel való ellátottsága megfelel a 21. századi kihívásoknak.

Az óvoda tárgyi környezete egyúttal az óvoda dolgozóinak munkahelye. A mindenkori előírások tervezett megvalósításával törekszünk a megfelelő segítő munkakörnyezet megteremtésében.

2. A KISTÁLTOS ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM ALAPJAI ÉS CÉLRENDSZERE

2.1. KISTÁLTOS ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Az óvoda saját nevelési programja az Óvodai Nevelés Országos Programja és a törvényi változások figyelembe vételével készült. Az 1999. Szept. 1-től bevezetett Kistáltos Óvodai Pedagógiai Program jól bevált értékeihez, az óvoda eddigi hagyományaihoz igazodik. A programot az óvodapedagógusok és a szülők közösen formálták. A törvényi előírásokon kívül programunkban kamatoztattuk szakmai tapasztalatainkat, amiket hazánkban, illetve nemzetközi kapcsolataink révén (Finnországban, Ausztriában, Olaszországban, Görögországban, Szlovákiában, Németországban, valamint Japánban) szereztünk. 2018-20 között jó gyakorlati tapasztalatokat szereztünk és adtunk át egy Erasmus „Flying words” nevű pályázat során spanyol, lengyel és bolgár intézményeknek. Ezen tapasztalatok birtokában fokozottan szeretnénk a magyar óvodai nevelés eredményeit saját kisgyermekünk javára hasznosítani.

A Kistáltos Óvodai Programot úgy alakítottuk, hogy megfeleljen az alapprogram (255/2009.-XI.20-Kormányrendelet) által kitűzött feltételeknek, ugyanakkor tükröződjék benne az eredeti elképzelésünk, a Kistáltos Program iránti elhivatottságunk.

A program pszichológiai alapja a humanisztikus pszichológia, amelynek elvei:

- Az élményeket átélő gyermek világlátása megismerése ,megértése
- A gyerekek alapvető szükségleteinek kialakítása, adottságaik, képességeik fejlesztése.
- Az emberek megértése, különbözőségük, másságuk elfogadása.

A program pedagógiai alapja a gyermekközpontú, humanista nevelésfilozófia, amely a nevelés folyamatában sajátos rendszert alkot.

- Segíti a gyermekben rejlő adottságokat, lehetőségeket valóra váltani úgy, hogy közben egész személyiségüket szem előtt tartja.
- Értékrendszerét az individuum és a közösség fejlődését egyaránt szolgáló szabályrendszer kialakításával, komplex tevékenységekkel, kooperatív magatartási formákkal és viselkedési módokkal formálja
- Életszerű körülmények és feltételek között szerzett tapasztalatok feldolgozásával, átalakításával, tovább fejlesztésével különböző szükségletek kialakulását segíti.

2.2. A KISTÁLTOS PROGRAM SZEMÉLYISÉG ÉRTELMEZÉSE:

Nevelésközpontú kisgyermeknevelés, amely a 3-7 éves korú gyermek életkori sajátosságait veszi alapul, és a biológiai és kulturális szükségleteket tekinti elsődlegesnek. Szabály-és szokásrendszer segíti

az egyes gyermeket a magatartás minták beépülésében, az óvodai életben való kiegyensúlyozott eligazodásban.

2.3. A PROGRAM CÉLRENDSZERE

Az egyén és a közösség fejlődését együtt szolgálja. A gyermekek „Kis Táltosként” szabadon és aktívan vesznek részt a világ megismerésében, az örömteli alkalmakban és az óvodai élet megszervezése során a tevékenységekben. Ezen alkalmakat tervszerűen hozzuk létre, vagy a spontán alkalmakat a gyermekek érdekei és igényei szerint felhasználjuk szem előtt tartva a játék kiemelkedő helyét a napirend során.

2.4. NEVELÉSI CÉLOK

A Kistáltos Program a harmonikus, sok iránt érdeklődő, alkalmazkodni tudó és választani képes, kreatív, kitartó, szeretetre fogékony és az érzelmeket kifejezni tudó ember jellemének megalapozását vállalja fel. Az óvodásgyermeket elsősorban saját magához képest szeretnénk fejleszteni, törekszünk arra, hogy az óvodáskor végén a gyermek alkalmassá váljon az iskolai élet megkezdésére.

2.5. NEVELÉSI FELADATOK

- A 3-7 éves korú gyermekek vegyes csoportban való neveléséhez életszerű körülmények, környezeti feltételek egyéni és közösségi kereteinek megszervezése, kialakítása.
- Az ismeret-és tapasztalatszerzés helyének, idejének kijelölése, az ismeretek feldolgozásának elősegítése, az óvodai élet tevékenységformáinak megszervezése.
- Az ismeretek, jártasságok és készségek kreatív felhasználásának elősegítése.
- A gyermekek és a felnőttek közötti kooperáció és kommunikáció körülmények közötti támogatása.
- A közösségi élet biztonságot, nyugalmat adó légkörének fenntartása.

2.6. A NEVELÉS TARTALMA

- A gyermekek aktív részvételével, humanista értékrend és életvezetés megalapozása.
- A játékban integrálódó, valamint az óvodapedagógus által előhívott műveltségi tartalmak feldolgozása, képességfejlesztés az egészség életmód keretei között.
- A közösségi nevelésben a különböző társak elfogadásán és tiszteletén alapuló magatartás megalapozása.

2.7. A NEVELÉS MÓDSZEREI

- A szervezeti keretek folyamatos alakítása a gyermekcsoport igényei szerint.
- A gyermekek fokozatos bevezetése a rendszerbe irányítás.
- Az egyéni, differenciált fejlesztés és a közösségi nevelés összhangjának kialakítása.

- 3-5 éves korban a közvetett irányítás előtérbe helyezése.
- 6-7 éves korban a direkter irányítás (kezdeményezett tevékenységek) elfogadására alkalmas, de a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó és alkalmazkodó módszerek.

2.8. A NEVELÉS ESZKÖZEI

- A gyermekek méretéhez és élettani adottságaihoz igazodó tárgyak, eszközök.
- Sokféle természetes anyagok, használati tárgyak, kellékek, ruhaneműk.
- Az egyes életkoroknak megfelelő, különböző játékszerek, játékeszközök.
- Mobil felszerelési tárgyak.
- Speciális fejlesztést szolgáló játékok, eszközök.
- Különböző írott kiadványok.
- Információhordozók.
- A gyermek tevékenységét, cselekedeteit befolyásoló személyi tényezők.

2.9. A NEVELÉS SZERVEZETI FORMÁI

- Házirend, napirend, hetirend.
- Komplex tevékenységek.
- Egyéni, páros, kiscsoportos, közös kezdeményezett tevékenységek.
- Más csoportok gyermekeiből szervezett tevékenységek.
- Speciális fejlesztést, vagy törődést igénylő csoportok.

2.10. A NEVELÉS FELTÉTELE

Óvodánkban az osztatlan csoportok családi légköre örömteli, játékos hangulata, a szeretettelű óvodapedagógus nevelési, oktatási munkát segítő munkatárs -gyermek kapcsolat minden fejlődés alapja.

A Kistáltos Program fokozatosan - évente kb. 8 kisgyermeket - fogad be egy csoportba, anyás beszoktatással. A fokozatos beszoktatással figyelembe tudjuk venni a gyermekek eltérő biológiai, lelki, kulturális szükségleteit.

A 3-7 éves korú gyermekek sokfajta igényét a környezet szabad és önálló - felnőtt segítségét igénybe vevő - átalakításával szolgálhatjuk.

A csoportszobák berendezése gyermekléptékű, az elkülönülést és a csoportosulást egyaránt segítő elrendezésű. A színek, formák esztétikumával az óvoda belső és külső tereiben egyaránt szolgáljuk az esztétikai nevelést és a lélek harmóniáját.

A türelmes, megértő, kiváró, megengedő óvodapedagógusi -dajkai magatartás a gyermeknek érzelmi védettséget ad.

2.11. A NEVELÉST SEGÍTŐ SZOKÁS ÉS SZABÁLYRENDSZER

A Kistáltos Óvodai Nevelési Programban nem kezdjük előlről a csoportok szervezését az újonnan érkező kisgyermek miatt. Így gyermekeink egyre árnyaltabb, kidolgozottabb pedagógiai rendszerbe kerülhetnek. A nevelési feladatok igazodnak az egyes gyermek elért fejlettségi szintjéhez, amelyben a gyermek számára a biztonságot a stabil szokásrendszer adja.

A szokásrendszer

- Rugalmasan alkalmazható, a gyermek számára kiszámítható fogódzkodót jelent a fejletlen időérzéssel rendelkező kisgyermek számára,
- A gyermekek a tevékenységeket a pontos gyakorlással egyre jobban megtanulják.
- A tevékenységek a felnőttek és a társak segítségével sztereotíppá válnak, szokássá alakulnak.

Ehhez a folyamathoz az óvodapedagógusok /egymás közötti/és a dajkák –szülők közötti azonos, következetes, pontos gyakorlásra van szükség. Az együttélést segítő szokás-és szabályrendszer a következő területeken valósul meg:

- Egészséges életmód szabályai.
- Egyéni és közös játék szabályai.
- Társas nevelést szolgáló szabályok.
- Tevékenységek szabályai.
- Magatartási, viselkedési, a csoport hagyományihoz igazodó, az óvoda életszervezésével összefüggő szabályok.

Mindhárom csoport nevelői teamje külön-külön gyermekeikhez igazodva alakítja ki sajátos szokás-és szabályrendszerét.

3. ÓVODÁNK PROGRAMJÁNAK GYERMEKKÉPE, PEDAGÓGUSMODELLJE , DAJKA ÉS ÓVODAKÉPE .

3.1. GYERMEKKÉPÜNK

Az óvoda elfogad és befogad minden olyan óvodáskorú gyermeket, akinek neveléséhez tárgyi és személyi feltételei adottak.

A gyermekek egyénenkénti változó igényei és szükségletei, valamint a fejlődő személyiség szabad kibontakoztatása elősegítésére alakítottuk ki a program szervezeti kereteit, figyelembe véve a különleges gondozást igénylő gyermekek ellátását is. A gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiséget kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik biztosítva minden gyermek számára , hogy egyformán magas színvonalú szeretetteljes nevelésben részesüljön ,meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának, megte-remtve az esélyegyenlőséget.

Biztosítja a nemek társadalmi egyenlőségének támogatását segítő elveket.

A gyermek szabadon választ:

- Mikor, hol játszik, milyen tevékenységet folytat, vagy kezd,
- Élményeit, tapasztalatait milyen módon szeretné kifejezni,
- Mikor, kivel tevékenykedik,
- Milyen segítséget fogad el.

Gyermekközpontú óvodai nevelésünkkel a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk azzal , hogy a gyermekek

- megfelelő kommunikációs képességekkel rendelkezzenek
- környezetbarát szokás és normarendszert ismerjenek meg
- bátran mondják el véleményüket , bizalommal viselkedjenek társaikkal és az őket körülvevő felnőttekkel szemben
- szerezzenek sokféle élményt , tapasztalatot , amelyek hozzájárulnak testi, lelki , szociális és emocionális és intellektuális fejlődésükhöz
- az egészséges életmód a testápolás az étkezés , az öltözködés , egészségmegőrzés terén megfelelő szokásrendszerrel ismerkedjenek meg.
- személyiségük , szabad önkifejezésük kibontakozásának legyen legfőbb eleme a játék.
- ismerjék és ápolják azokat a hagyományokat amelyekről az óvodában megemlékezünk.
- szerezzenek ismereteket az önkifejezés módjairól és a művészeti tevékenységekről.

A pedagógus ismeri a gyermek anamnéziséét, eltérő, közelítő, vagy az életkori sajátosságokkal megegyező személyiségjegyeit, a gyermek testi-lelki szükségleteit, az őt körülvevő környezeti hatásokat. Nyomon követi a gyermek fejlődését, figyelemmel segíti tapasztalatszerzési lehetőségeit. A pozitív

pontok elismerése által erősíti a gyermeki személyiséget, hogy nyitottá váljék tulajdonságai fejlesztésére, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

3.2. PEDAGÓGUSMODELLÜNK

Az óvodapedagógus mint modell a gyermekek között kifejezésre juttatja:

- Szeretetteljes, személyre szóló figyelmét a kisgyermek iránt.
- Etikus magatartását és viselkedését. (verbális és metakommunikatív módon)
- A vele kapcsolatba kerülő gyermekek, felnőttek, szülők, kollégák, beosztottak iránti tiszteletét.
- Az óvodapedagógus és a nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul a Kistáltos Program eredményességéhez.
- Műveltségéből fakadó értelmi és érzelmi intelligenciáját.
- Élethosszig tartó tanulással, mások tapasztalatainak, felhasználásával a kisgyermeknevelés folyamatos jobbítására, az óvoda értékeinek megőrzésére törekszik.
- Ismeri a rábízott gyermekek életkori szükségleteit.
- Alkalmazza a differenciált, egyéni fejlesztést.
- A gyermek fejlődését nyomon követi, erről a szülőt tájékoztatja.
- Módszereit változatosan alkalmazza a különleges nevelési igényű gyermekekre is.
- Rendelkezik a gyermekek iránt megnyilvánuló, együtt érző, oda-és ráfigyelő magatartással.
- Problémamegoldó képességgel rendelkezik.
- A gyermekek fejlődését szolgáló módszereket, normákat közvetíti a szülők, kollégák felé.
- Gondoskodik a gyermek testi épségének megóvásáról, közreműködik a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában.
- A gyermekekkel elsajátíttatja a közösségi együttélés szabályait, a helyes viselkedési normákat.
- Tiszteletben tartja a gyermek és a szülő jogait.
- A család mellett partnerként vesz részt a nevelési folyamatban.

A pedagógiai program biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek értékrendjének és módszertani szabadságának érvénysülését. Megkötéseket csak a gyermek érdekének védelmében tartalmaz.

3.3. ÓVODAKÉPÜNK

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

A Kistáltos Óvodai Pedagógiai Program alapján működő óvoda szorosan együttműködik a családdal. Sajátos szervezeti keretek között, osztatlan csoportokban, családias légkörben valósítja meg az óvoda védő, nevelő-személyiségfejlesztő és szociális funkcióit miközben ,megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés pszichikus feltételei.

A differenciált személyiségfejlesztésben kérjük és igényeljük a háttérintézmények segítségét, lehetővé tesszük a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását. Pedagógiai módszereink a gyermek személyiségéhez alkalmazkodnak, figyelembe véve a kisgyermek szükségleteit, sajátosságait valamint eltérő fejlődési ütemét (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Partneri kapcsolataink ápolásával gyermekeink ügyét, az óvoda funkcióinak, működésének jobbítását szolgáljuk. Óvodánk óvó , védő funkciójában együttműködünk az egészségügyi intézményekkel.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését és a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

A szociális és ellátó funkció keretében a gyermekek gondozása esztétikus óvodai környezetben valósul meg melyhez a napirend is hozzájárul.

A hagyományörzésnek a gyermeki életben örömet, élményt, vagy értéket jelentő lehetőségeit felhasználjuk a komáromi óvodás gyermekek nevelésében.

Tiszteletben tartjuk a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek hagyományainak ápolását, erősítését.

Tevékenységünkben a gyerekekről való körültekintő gondoskodást tartjuk óvodánk legfontosabb kötelességének.

Óvodánkban minden a gyermeki személyiséget: védelem, tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

4. A KISTÁLTOS PROGRAM ALAPVETŐ FELADATAI

4.1. GONDOZÁS ÉS EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉS

A gondozás alapvető biológiai-fiziológiai szükségletet elégít ki, miközben kialakulnak azok a jó szokások, amelyek az egészségnevelést és annak megőrzését egész életre szólóan meghatározhatják.

Az egyéni differenciált feladatok (segítségadás mértéke, egyéni tempó, önállósági fok) megvalósítását az osztatlanság és a folyamatosság segíti. Sürgetés nélkül, biztonságot és személyességet tudunk nyújtani a gyermekeknek a gondozási feladatokban. A gondozás különböző területein megvalósuló egészséges életmódra nevelés a gyermekek lelki egészségét is szolgálja.

Célja: a gyermek egészséges életvitel igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése. A gyermek gondozottságának biztosítása keretében, - ami alapja a jó közérzetének – el kell érni, hogy a tisztaság a gyerek igényévé váljon, és, hogy ebben fokozatosan önállósodjon. A program része a betegségek megelőzésére törekvés, a károsító tényezők kiküszöbölése, enyhítése, ellensúlyozása.

Az egészségnevelés feladatai

- Az egészséges életmód egészségmegőrzés szokásainak, kialakítása.
- A gyermekéletkori sajátosságából fakadó mozgásigény kielégítése egyéni teljesítőképességük figyelembe vételével.
- Törekszünk az egészséges ételek megismertetésére és megszerettetésére , a napi gyümölcs fogyasztásra.
- A gyermek testi épségének védelme, megőrzése.
- A gyermek csoporthoz igazodó napirend kialakítása és kezelése.
- Egészséges életmód iránti igény kialakítása .A gyermekek egészséges életmódjához hozzájárul a napi udvari rendszeres mozgás, a séták ,a Nemzeti Úszóprogramban , az OTP Bozsik programban való részvétel Kocsis Sanyi bácsi focija .
- A mozgásnál a természet adta lehetőségek kihasználása-
- Az egészséges életmód kialakításához hozzájárul az egészséges környezet biztosítása. Az óvoda helyiségein tükröződik az óvodapedagógusok és a dajkák esztétikai kultúrája.
- Személyi higiénia szokásainak megtanulása.
- A gyermekekről egyéni és életkori sajátosságainak megfelelő gondoskodás és testápolás. A gondozás közbeni önállóság, segítőkészség kialakítása.
- A környezet szeretetére , védelmére , óvására való nevelés
- A gyermekek étkezését a Kölyök Kft biztosítja.
- A mozgáskultúra fejlesztése.

Egészséges életmód kialakításának, egészség fejlesztésének területei óvodánkban:

- *Szomatikus nevelés*
- - Higiénés nevelés: - személyi higiéné,
- - környezet higiéné.
- - A betegségek megelőzésére nevelés, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- - Mozgás, testedzés.
- - Baleset megelőzésre nevelés, a biztonságos óvoda, és az óvodai programok kialakítása.
- *Pszichohigiénés nevelés*
- - Egészséges életvezetés.
- - Stressz elhárítás.
- - A gyermekek elleni esetleges erőszakos magatartás elhárítása.
- - Érzelmi nevelés.
- - Normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása.
- *Szociohigiénés nevelés*
- - Kedvező társas-milieu megteremtése.
- - Kommunikációs nevelés, érintkezési zavarok.
- - Szerepfeszültségek oldása.
- - Egészségpropaganda.
- - Társadalmi izoláció megelőzése.
- Bántalmazó, erőszakos viselkedés megelőzése, kezelése
- - Az egészséges lelki fejlődést és társas kapcsolatokat támogató pszichoszociális légkör megteremtése.
- - Társas-érzelmi képességek fejlesztése.
- - Konfliktuskezelési eszköztár megismertetése, gyakoroltatása.
- - Speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása
- szakemberek együttműködésével

4.2. ÖLTÖZKÖDÉS

A vegyes csoport és az osztatlanság az öltözködésben is előny. Az öltözés és önkiszolgálás, önállóság ellátásán túl, sokféle nevelési lehetőséget rejt:

- Lehetőség van a gyermek szeretetteljes érintésére.
- A nagymozgások, finom motorika, testséma fejlesztésére.
- Esztétikai igényesség fejlesztésére.
- A közösségben a kicsik segítésére.

Arra törekszünk, hogy a felnőttek közötti munkamegosztás révén a felöltözöttök azonnal a szabadba mehessenek, hogy a megfázást megelőzzük, a holt időt kiiktassuk. Az udvari fogas segítségével gyermekeink az időjárásnak megfelelően le is vetkőzhetnek (önállóság-nevelés).

Az év minden szakában védjük a gyermeket az erős hőmérsékleti ingadozásoktól (napsugárzás). Jó komfortérzetet szeretnénk fenntartani - ne legyenek túlöltözöttek vagy ne fázzanak meg. A gyermekek öltözete igazodjon a gyermekek napirendi programjaihoz, tevékenységeihez: pl.: udvari ruha, pizsama, tornaruha. Nagy figyelmet fordítunk a cipők méretére, mozgást nem akadályozó, lábboltozatot erősítő minőségére. Az udvaron használjuk a meztlábás parkot.

4.3. PIHENÉS, ALVÁS

A folyamatosság és az osztatlanság, a csoportszobák otthonos berendezése lehetőséget ad a pihenésre, elkülönülésre napközben is, amikor a gyermek ezt igényli. Az előkészületek, a fektetők ebéd előtti lerakása a kicsik korábbi lefekvésének kedveznek. Elalvás előtt rendszeresen, tervezett, vagy kívánság szerinti mesét mond az óvónő, a kisebbek és a nagyobbak igényei szerint. A megnyugtató zene, óvónői éneklés, dúdolgatás megnyugtatják a gyermekeket. Az otthoni-alvós játékok segítik a beszoktatást, az otthonosság érzését.

A lépcsőzetes ébredés és csendes elfoglaltság nem zavarhatják a társak nyugalmát. Az alvás kezdetét és végét zenélő játék jelzi nálunk, szeretgetéssel, simogatással egybekötve.

4.4. TESTÁPOLÁS, TISZTÁLKODÁS

Az óvodába érkező gyermekek higiénés szokásainak megismerése nagyon lényeges, mert a mosdó és WC használat a gyermek és az óvónő, dajka személyes ügye, bizalom kérdése. A jó közérzethez feltétlenül hozzátartozik, hogy minden ezzel kapcsolatos dolog rendszeres és nyugodt körülmények között történjen. Feltétlenül tudnia kell a gyermeknek, hogy időrendi megkötés nélkül, a tömegesség elkerülésével szabadon mehet kezét mosni, WC -re.

A fogápolást (annak szokássá tételét) kiemelt egészségnevelési feladatnak tartjuk. A nagyobbak többszöri fogmosásra kapnak biztatást. A szokáskialakítás az egyéni tisztálkodásnál is felnőtt jelenlétét kívánja meg. A nyári időszakban az udvari játék utáni tusolásra, lábmosásra is gondot fordítunk. Különösen gondot fordítunk a Covid járvány lecsengése után a higiénés szokások állandó felügyeletére és betartatására.

4.5. TÁPLÁLKOZÁS, ÉTKEZÉS

A folyamatos napirendben a gyermekek a reggelizés időpontját szükségleteiknek és tevékenységüknek megfelelően szabadon választhatják meg. A reggeli és az uzsonna önkiszolgálásra épül. A kisgyermek a folyamatos reggeli során akár többször is fogyaszthat kedvére a reggeliből. A napos feladatok végzésére ebéd alkalmával kerül sor. A naposok kijelölésekor az önkéntesség és a tervszerűség egyaránt fontos. (középső és nagycsoportban) A feladatokból a kicsik is választhatnak, ha ezt kérik.

A kultúrált, igényes étkezési szokások elsajátításához esztétikus edényekkel, textiliákkal rendelkezünk. A felnőttek az étkezési kultúrából és annak közösségi alkalmából mintát adnak a gyermekeknek. A kellemes beszélgetős hangulat fokozza a gyermekek étvágyát.

Az evőeszközök megfelelő használata nemcsak az étkezési jó szokások közé tartozik, hanem a finommotoros koordináció szempontjából is kívánatos. Az étlap közzétételével az óvodai és az otthoni étrend összehangolását szeretnénk elérni.

Figyelünk arra, hogy a gyermekek elegendő folyadékot fogyaszthassanak a nap minden szakában. Ennek érdekében a gyermekek szabadon használhatják nyáron a kinti, japán kutat. Télen saját jellel ellátott poharaikból meleg teát kapnak a Kis Táltos Alapítvány segítségével.

Ételallergiában szenvedő gyermekeinknek külön étrend szerint főznek a központi konyhán. A különleges diétán lévő óvodástársak a többi gyerek számára értékes nevelési helyzetet teremtenek.

4.6. EGÉSZSÉGVÉDELEM, EDZÉS

A gondozás, a testnevelési, mozgásfejlesztési, és korrekciós feladatok együtt segítik elő a gyermekek egészségének megteremtését és megóvását.

Az óvodába lépés előtt megismerjük a gyermek előéletét, hogy az óvodában felelősséggel tudjuk felvállalni, s egészsége érdekében megfelelő döntéseket hozunk. (allergia, lázgörcs)

A gyermekek egészségének megóvását szolgálják az egész óvodában betartott higiéniai szabályok: a környezet tisztántartása, portalanítása, levegőcsere, megfelelő páratartalom biztosítása.

Az óvoda jó adottságai lehetővé teszik, hogy szinte az év minden napján a lehető legtöbb időt töltsük a szabadban, reggel és a délutáni időszakban is.

A szabad levegőn végzett szabad mozgás fejleszti a legjobban a gyermeket. Minden tevékenységünket ehhez igazítjuk. A levegő, a víz, a napfény együttes hatása biztosítja a gyermek edzését.

Prevenációs és korrekciós testi nevelés feladatai

A gyermek testi épségének védelme és a baleset megelőzés magában foglalja az eszközök, használati tárgyak ellenőrzését és karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gondolkodásmód sajátosságai és a szenzomotoros koordináció zavarai adódóan következnek be a tipikus gyermekbalesetek. Ezek teszik szükségessé a felnőtt állandó kontrollját, a tevékenységek és a gyermekek állandó figyelemmel kísérését. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermekeket.

A tornaszoba megépülésével a speciális gondozást igénylő gyermekek a saját környezetükben részeseülhetnek a kezelésben. Az óvoda mezítlábas parkkal is rendelkezik a gyógy testneveléshez.

Az egészséges életmód szokásainak kialakításával teljeskörű prevenciót szeretnénk kialakítani. Mivel tapasztalataink során mozgásszegény életmód előtérbe kerül a családok körében, célunk, hogy a gyermekek mozgáshoz való igényét kialakítsuk. Közös, családi sport napok szervezésével igyekszünk az egészséges életmódra felhívni a figyelmet.

A gyermekorvos ajánlása alapján gyógy testnevelő foglalkozik azokkal a kisgyermekkel, akiknek tartási rendellenessége van. Az óvónők a lábstatikai rendellenességek megelőzése és korrekciója érdekében lábtornát iktatnak be. Folyamatosan pályázatokkal és alapítványi segítséggel fejlesztjük mozgásfejlesztéshez szükséges eszközeinket.

4.7. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA

Az óvodapedagógus és a dajka feladatai

- A gyermekek gondozása, testi szükségleteik, mozgásigényük kielégítése
- Egészségvédelem különféle edzés, ésségük óvása
- Egészséges környezet biztosítása
- A gondozás közbeni személyesség és a közösségi nevelés nevelési helyzeteinek felhasználása a differenciált személyiségfejlesztés érdekében.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- az egészséges életmóddal kapcsolatos szokások érettségüknek megfelelően szilárduljanak meg,
- egészségvédő, balesetmegelőző, szabályt követő magatartás,
- az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, udvarias (segítő) viselkedés,
- az életvédelmi és baleset-megelőzési magatartás tudnivalóinak ismerete, rizikóhelyzetek elkerülése,
- a gyermekek egyre több ismeretet szerezzenek szervezetük működéséről, az egészségvédelem alapkérdéseiről (kórokozók, fertőzés, betegség, táplálkozás, aktív mozgás, pihenés, az érzékszervek higiéniája és védelme),
- önállóan mosakodjanak, törölközzenek, körömkefével tisztítsák körmeiket, ruhájuk ujját fel- és letűrjék, gomboljanak, kapcsoljanak,
- használják önállóan a WC-t, ügyeljenek a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket tegyék a helyére,
- mossanak önállóan fogat, a fogápoló szereket tartsák tisztán,
- hajukat tartsák rendben,
- a zsebkendőt helyesen használják, tüsszentéskor, köhögéskor tegyék a szájuk elé.

Önkiszolgálás

- teljes biztonsággal lássák el magukat,
- segítsenek az ágyak elrakásában,
- mindennapi szükségletüket életkoruknak megfelelően elégítsék ki.

Étkezés

- viselkedjenek kulturáltan,
- igényeljék az esztétikát, és helyesen használják az evőeszközöket.
- önállóan merjenek , öntsenek
- esztétikusan étkezzenek
- használják a kérem , köszönöm szavakat

Öltözködés

- önállóan, megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek,
- holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva tegyék el,
- cipőjüket kössék meg, ruhaneműjükkel gondosan bánjanak,

- ha fáznak, vagy melegük van, jelezzék.

A környezet rendben tartása

- ügyeljenek a rendre, gondozottságra,

- csendesen nyissák, csukják az ajtókat,

- vegyék észre a rendetlenséget, és szüntessék meg

4.8. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Érzelmi nevelés feladatai

- Az óvodásgyermek érzelmi biztonságának megteremtése,
- Az erkölcsi tulajdonságaik megalapozása.
- A gyermekben kialakuljon és megerősödjön az érzelmi beleélés, empátiás átvétel képessége,
- Az érzelmek felismerésének képessége,
- A késleltetett megerősítés kivárásának /frusztrációtűrés /képessége,
- Az indulati élet elvárható uralása, kontrollja.
- Szeretetteljes családi légkör megteremtése beszoktatástól az iskolába lépésig.
- Szűkebb, tágabb környezet megismertetése a gyermekkel.
- Felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek érzelmekkel gazdag kapcsolatának elősegítése, a folyamatos beszoktatás megvalósítása.

Értékorientált közösségi nevelés

Ünnepeink:

-Az ünnepek jelentős események óvodánk életében. Minden gyermek életében fontosak a közös élmények, melyek erősítik a közösséghez való tartozás érzését, megerősítik a hagyományokat, és kiemelkednek az óvoda mindennapi életéből.

- A természet változásai befolyásolják a tevékenységi formákat. Az évszakok változásai magukkal hozzák az adott időszakra jellemző tennivalókat, különösen egy-egy évszakhoz kapcsolódó ünnepre, jeles napra készüléskor.

- Az ünnepre készüléskor átélte emberi magatartás érzelmegazdagsága nemesíti a lelket, ismeretet, életmódot alapoz (ajándékkészítés, sütés). A gyermekekben, saját hazájuk népszokásainak megismerésével erősödik a szülőföldhöz való kötődés érzése.

A gyermekcsoportokon belül megemlékezést tartunk egyéb évfordulókról, fontos eseményekről

A gyermek-közösségekkel kapcsolatos hagyományok:

- a) közös megemlékezés a gyermekek név-, és születésnapjáról,
- b) ajándékkészítés anyák napjára, karácsonyra, húsvétra, és a hiányzó beteg gyermekeknek.
- c) népi hagyományok ápolása, jeles napokhoz kapcsolódó szokások
- d) őszi, tavaszi kirándulások szervezése

Óvodai ünnepélyek, rendezvények megtartása:

- a) Ovi limpia (Szeptemberi rendezvény sportos délután vagy délelőtt a szülőkkel)
  - b) Családi nap (Októberi szülős délelőtti mulatság az alapítvány anyagi javainak gyarapítására)
  - c) Márton nap (Délutáni ,esti rendezvény lámpás felvonulással a szülőkkel)
  - d) Mikulás, (Az óvodapedagógusok a gyermekekkel közösen feldíszítik a csoportszobát. A gyermekek dalokkal, versekkel várják a Mikulást. A Mikulás az ablakban hagyja a csomagokat)
  - e) Advent , Karácsony, (Ünnepi készülődés az udvaron .Adventi koszorú készítése. Az óvodapedagógusok ,dajkák feldíszítik a csoportszobát. A gyermekek ajándékot készítenek a családnak. A nagycsoportos óvodapedagógusok szervezik meg a közös karácsonyi ünnepséget. Közös fa áll a tornateremben és a csoportok ajándékait a fa alá helyezzük .)
  - f) Farsang, (Az óvodapedagógusok díszítik a csoportszobát. Álarcot, maszkot, jelmezeket barkácsolnak. A farsangi mulatságot délelőtt tartjuk. A szülők részt vesznek.)
  - g) Húsvét, (Ünnepi készülődés, kézműves délután a szülőkkel közösen. Az óvodapedagógus megismerteti a gyerekeket a húsvéti néphagyományokkal. Lehetőség szerint minél több változatos technikával ismertesse meg a gyermekeket.)
  - h) Kistáltos Nap, (Meghívjuk a nagyigmándi testvéróvodánk gyermekeit,bölcsődei a szülők is vesznek, a nagycsoportosok műsort adnak a vendégeknek, feldíszítjük a diófát, „medence partit tartunk ,felvonjuk az új Kistáltos zászlót)
  - i) Anyák napja/ évzáró csoportszokások szerint (A gyermekek ajándékkal kedveskednek az édesanyáknak. A gyermekek énekkel, verssel, dalos, dramatikus játékkal lepik meg szüleiket.)
  - j) Gyermeknap/ Állatkert látogatás Győrben.
  - k) Óvodai búcsúztató (A nagycsoportosok aktív részvételével szervezzük meg a közös búcsúztót,)
- Nemzeti Ünnepek: Az intézmény lobogózása, csoportokban a gyermekekkel közös ünnepi dekoráció készítése, a faliújságokon az ünnepel kapcsolatos aktuális irodalmi anyag megjelenítése.
- Március 15-i megemlékezés az óvodások ünnepén.

Megemlékezés a környezetvédelmi napok keretében:

- az Állatok (Az ünnephez kapcsolódó barkácsolás, játékok szervezése a csoportok

életkorához alkalmazkodva. Az Állatbarát Óvoda kiírásainak teljesítése, Állatasszisztált terápia, cica csoportlátogatása, állatorvosi rendelő látogatása, állateledel gyűjtés , Menhely kihívás ,állatkert látogatás, kirándulás ,séta a Rüdiger tavi tanösvényen.)

- a Víz (Az ünnephez kapcsolódó barkácsolás, játékok szervezése a csoportok életkorához alkalmazkodva.)

- a Föld (Az ünnephez kapcsolódó barkácsolás, játékok szervezése a csoportok életkorához alkalmazkodva. Közös dekorálás. Közös kertészkedés, virágvásár-ültetés.)

- a Madarak és Fák napjáról (Az ünnephez kapcsolódó barkácsolás, játékok szervezése a csoportok életkorához alkalmazkodva. Közös dekorálás.)

- A kirándulások, séták,

A személyiségfejlesztés fő feladatai a szociális és az értelemfejlesztés területén :

- A szociális érzékenység fejlesztése (belső igény a kapcsolatfelvételre)
- A társas együttélés életkornak megfelelő normáinak szokás szintű megalapozása, fogadja el társaiban rejlő esetleges különbségeket, azokat tartsa tiszteletben.
- Az önismeret kialakítása.
- A gyermek képes legyen felmérni helyzetét a csoportban.
- Legyen kész a társaival való együttműködésre.
- Fogadja el társai akaratát és kezdeményezésüket is tudja elfogadni.
- Képes legyen konfliktusok megoldására.
- Tudja saját akaratát véghezvinni.
- .

Az óvodapedagógus feladatai:

Programunk megvalósításának fontos feltétele az óvoda alkalmazottai és a gyerekek valamint az alkalmazottak egymás közötti pozitív attitűd megléte.

- A gyermek szociális érzékenységének én-tudatának alakulásának és én-érvényesítő törekvéseinek segítése.
- A gyermek személyes kötődésű tárgyainak (takaró, játék) elfogadása és elfogadtatása.
- A gyermekek közösségi kapcsolatainak segítése. A közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése. (kirándulások, születésnapok, névnapok, hagyományok, óvodai ünnepek)
- A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentumok vezetése.
- Nevelési tervek készítése a sajátos nevelési igényű gyermekek részére, szakemberek segítségének elfogadása.
- Az egyes csoportoknak önálló , egymáshoz kapcsolódó szokásrendszere amely elmélyíti a gyermekek közösséghez való tartozásának érzését.

A dajka feladatai :

- A gyermek szociális érzékenységének én-tudatának alakulásának és én-érvényesítő törekvésének segítése.
- A gyermek személyes kötődésű tárgyainak (takaró, játék) elfogadása és elfogadtatása. A közös élményekre épülő tevékenységek megszervezésének segítése(Kirándulások,, születésnapok, hagyományok, ünnepek, megemlékezések)
gondozási tevékenységek ellátása

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Kialakulnak a közösségi élet szabályai, amit meg is tudnak fogalmazni,
- Segítenek a kicsiknek és a rászorulóknak. (Szociális érzékenység kialakítása.)
- A játékkal kapcsolatos és egyéb konfliktusokban egymással egyezkednek.
- Az életükben felmerülő „konfliktushelyzetekben” önállóan döntenek.
- Az elemi kapcsolattartási, üdvözlési formákat önállóan használják.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, feladattudattal végzik el a rájuk bízott feladatot.
- A gyermekek neveléséhez a szülőkkel bizalombeli kapcsolatra törekszünk.
- Óvodánk egyszerre kívánja elősegíteni a gyermekek szociális ,erkölcsi érzékenységének fejlődését , éntudatának alakulását teret engedve az önkifejezésnek.

5. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI :

Az óvodai tanulás alapja a különböző tevékenységek, élmények, amelyeket a gyermekek a családban és az óvodában átélnek. A közvetve vagy közvetlenül szerzett tapasztalatok egyaránt segítik a világ megismerését. A gyakorlati cselekvések előkészítik a gondolkodási struktúra kialakulását, a tárgyi manipulációról a belső fogalmi műveletekbe való átmenetet.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység amely a kisgyermek teljes személyiség fejlődését, fejlesztését szolgálja.

Az óvodai nevelésben felértékelődött az egyéni bánásmód, a differenciált nevelés igényes, gyermekcentrikus szemlélete, melyet felvállalunk. Szemléletünkben az egészséges, harmonikusan fejlődő gyermekek esetében tehetséggondozást, az egyéni színek kibontakoztatását, a kreatív önkifejezés és a felfedezés lehetőségének támogatását segítjük elő. Ehhez óvodánk adja az érzelmi biztonságot, ingergazdag környezetet, a szabad játék valamint a korai tanulás óvodai feltételeit, ami a tevékenységekben megvalósuló tanulás során alakul ki. A feltételek kialakításával, a tevékenységek szervezésével, de elsősorban a gyermek saját aktív tevékenységén keresztül segítjük a fejlődést. A fejlesztés és a fejlődés párosában az érés-fejlődést tartjuk elsődlegesnek.

Az óvodapedagógussal szemben elvárásként fogalmazódik meg ,hogy a gyermeket tevékenységekben megvalósuló tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítse.

5.1. JÁTÉK

A játék a gyermek fő tevékenységi formája, mely segíti mozgásfejlődését, fejleszti értelmi képességeit, társas kapcsolatait; egész személyiségét. A játékban megjelenik az ismeret, jártasság, készség. A játék során sok tapasztalatot szerez, melynek során fejlődnek képességei és a közös játékos tevékenységben szociális kompetenciái. A játék a tanulás, az érzelmi és az erkölcsi nevelés fő színtere.

Óvodánk programjában a játék a gyermeki fejlődésben alapvető jelentőségű, semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma. A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége, óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze. Kisgyermek elemi, pszichikus szüksége a játék, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul meg kell valósulnia. A játéknak kiemelt jelentőségűnek kell lennie óvodánk napirendjében és időbeosztásában.

A játék spontán szabad tevékenység, örömforrás kell, hogy legyen. Integráló tevékenység, amely végig kíséri a nap folyamán. A tanulás és a munka jellemzője is. A spontán tanulás színtere. A gyermek, játék közben számtalan ismerettel, tapasztalattal gazdagodik. Sok információt ad önmagáról, belső világáról, kellemes és kellemetlen élményeiről. A játékban integrálja a külső és a belső világot a képzelet és a valóság között. Játék közben alakulnak kapcsolatai, szociális érzelmei; tapasztalatai, ismeretei gazdagodnak. A

A Kistáltos Programban a játékot az óvodás gyermek legjellemzőbb, alapvető tevékenységformájának tartjuk, ez az óvodai nevelés egyik leghatékonyabb eszköze. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. A tartalmas játékfolyamat eredményeképpen alapozódnak meg a képességek, alakul a magatartás.

Az óvodapedagógus feladatai

- az óvodás gyermek játékjellemzőinek mély ismeretében teremtse meg a folyamatos, önfelelt, szabad játék feltételrendszerét,
- alkalmazza a megismert segédanyagokat,
- biztosítson minden gyermek számára élményszerzési lehetőséget, hogy vágyait, ötleteit kibontakoztathassa, és szerepjátéka során eljátszhassa,
- adjon lehetőséget együtt játszásra, konfliktusok megoldására (szociális fejlesztés),
- alakítsa ki az életkornak megfelelő játszóhelyeket (kiscsoportban több "kuckó", nagyoknál tér a mozgásos játékokhoz),
- biztosítson olyan eszközöket, amelyekkel a gyermek önmaga kialakíthat különböző játszóhelyeket,
- tegye lehetővé, hogy a gyermekek játékidőben is használhassák a tornaszereket,
- állítson fel szabályokat a balesetek elkerülése céljából,
- a mozgásos játékoknál használja ki az előtér adta lehetőségeket,
- motiválja a gyermekeket arra, hogy önmaguk is bővítsék játék-eszköztárukat közösen elkészített barkácsolt eszközökkel, bábokkal,
- ismertesse meg a gyermekeket a népi játékkészítéssel,
- hagyja a gyermekeket önállóan játszani, támogassa ötleteiket, törekvéseiket,
- biztosítson praktikus, esztétikus, az életkornak megfelelő játékeszközöket,
- tegye lehetővé, hogy a gyermekek a játékeszközöket a helyzettől függően, eredeti funkciójuktól eltérően is felhasználhassák (szabályok betartása),
- törekedjék az udvar adta lehetőségek kihasználására, gondoskodjék a szükséges eszközökről,
- biztosítson motiváló, fejlesztő hatású, esztétikus, könnyen tisztítható, veszélytelen játékeszközöket,
- kezdeményezzen szabályjátékokat egyszerűsített szabályokkal,
- az udvari játékok megszervezésénél is tervszerűen kezdeményezzenek.

A játék feltételei:

- Elegendő idő (szabad döntés: mikor és hol kíván játszani a gyermek)
- Szabad társválasztás.
- Szabad gyermeki rendezkedés és kreatív tárgyhasználat.
- A megkezdett játék későbbi folytatásának lehetővé tétele.
- Az elrakodás életkor szerinti segítése.
- Sokszínű élmények spontán, tervezett és a világról szerzett otthoni tapasztalatok

A kisgyermek játéka elemi pszichikus szükséglet. Ezt a belső leképeződés szintjei határozzák meg, melyek szintjei:

- Cselekvéses
- Képi
- Szimbolikus

A cselekvéses, képi és szimbolikus funkciót szerveződésai, összerendeződésai teszik a legfontosabb rendszerré. (magányos, gyakorló, szerep, szabály, énekes, mozgásos játékok, téri építés)

A Kistáltos Pedagógiai Program a gyermeki játékot nem szakítja meg más napirendi feladatokkal, így az étkezéstől a közös meséig több órás időtartam áll a gyermekek rendelkezésére. Sürgetés, várakozás nélkül végigvihetik elképzeléseiket, kialakulhatnak, tovább fejlődhetnek a játszó csoportok.

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik az óvodás gyermek tevékenységeiben. A tevékenységi vágy ösztönzi a tapasztalatszerzésre, cselekvésre miközben újabb felfedezéseket tesz.

A játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb, de nem kizárólagos színtere. A játékon belül a motoros, szociális, verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. A kreatív játékkészítő tevékenység új ötletekkel, új társakkal, a téma gazdagításával előbbre viszi a játék folyamatát. A természetes anyagokból készült népi gyermekjátékok értékeit megismertetjük gyermekeinkkel. A mozgásfejlesztő, erő-és bátorságpróbáló fiús, vagy a lányos babázó-ügyességi játékokat megismertetjük gyermekeinkkel. Kihasználjuk ugyanakkor a korszerű, élményt adó mozgásfejlesztő és a különféle képességfejlesztő játékok gazdag, lehetőségeit is.

Felhasználjuk, majd kialakítjuk a természetes elemekkel, a vízzel, homokkal, széllel való játék régi és új megoldásait, az évszakok jellegzetességeinek megfelelően. A játékeszközök funkcióinak átértékelésével az udvari játék tartalmi elemeit a játék és játékeszköz szabadságfokának új szemléletével gazdag szerepjátékot indítunk el az óvoda udvarán.

Az óvodapedagógus ötletadó, indirekt és direkt játékirányító tevékenysége a gyermekek életkorához, az egyes gyermekek fejlettségéhez, az élményt adó játéktevékenységéhez kell, hogy igazodjék.

A gyermek érzelmei a játéktevékenységben szabadon áradnak, játékban és játék által személyiségük új elemekkel gazdagítható és megfigyelhető.

A gyermeki tevékenységek:

- Gyakorló játék: ismerkedik az eszközök, anyagok tulajdonságaival, a tárgyak egymáshoz való viszonyával, működésével. Ismétléssel fejlődnek különféle funkciói. Gyakorolja a hangot és a beszédet, mozgást.

- Szimbolikus szerepjáték: eljátssza tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, - kognitív funkciói fejlődnek. Azonosul a szülő, óvodapedagógus cselekvéseivel, szavaival,

gesztusaival. Tanulja és gyakorolja az együttélés szabályait, együttműködést. Megértik egymás gondolatait, logikáját. Tudják a játék szabályait, elvállalják a számukra kevésbé érdekes szerepet is.

- Konstruáló játék: átéli az alkotás örömét. Egyre bonyolultabb konstrukciót is tud elemekből építeni

- Barkácsolás: elkészíti a tevékenységéhez szükséges eszközöket. Változatos tevékenységet folytat, pl.: ragasztás, tépés, varrás, szövés – fonás, stb.

- Szabályjáték: önként vállalja a szabályokat, eljut a legmagasabb kooperációs tevékenységig. Bonyolultabb játékokat is képes eljátszani, a szabályok betartására egymást is figyelmeztetik.

- Értelmező szabályjáték: az észlelése, a verbális és kognitív képessége fejlődik a bonyolultabb társasjátékok játszása közben,

- Bábozás, dramatizálás: eljátssza irodalmi és egyéb élményeit. Szociális problémáinak megoldásában segíti. Az előkészített eszközökkel, jelmezekkel, szimbolikus kellékekkel játszik.

- Mozgásos szabályjáték: a mozgásos szabályok betartása is megfelelő viselkedést igényel.

A kudarctűréssel, mértéktartással együtt alakul az eredményességre törekvés, a felelősség és közösségtudat. - Szimbolikus szerepjáték: eljátssza tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, - kognitív funkciói fejlődnek. Azonosul a szülő, óvodapedagógus cselekvéseivel, szavaival, gesztusaival. Tanulja és gyakorolja az együttélés szabályait, együttműködést. Megértik egymás gondolatait, logikáját. Tudják a játék szabályait, elvállalják a számukra kevésbé érdekes szerepet is. - Konstruáló játék: átéli az alkotás örömét. Egyre bonyolultabb konstrukciót is tud elemekből építeni • Barkácsolás: elkészíti a tevékenységéhez szükséges eszközöket. Változatos tevékenységet folytat, pl.: ragasztás, tépés, varrás, szövés – fonás, stb. - Szabályjáték: önként vállalja a szabályokat, eljut a legmagasabb kooperációs tevékenységig. Bonyolultabb játékokat is képes eljátszani, a szabályok betartására egymást is figyelmeztetik. - Értelmező szabályjáték: az észlelése, a verbális és kognitív képessége fejlődik a bonyolultabb társasjátékok játszása közben, - Bábozás, dramatizálás: eljátssza irodalmi és egyéb élményeit. Szociális problémáinak megoldásában segíti. Az előkészített eszközökkel, jelmezekkel, szimbolikus kellékekkel játszik. - Mozgásos szabályjáték: a mozgásos szabályok betartása is megfelelő viselkedést igényel. A kudarctűréssel, mértéktartással együtt alakul az eredményességre törekvés, a felelősség és közösségtudat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek több napon keresztül egy azon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban domináns módon jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják és bábozzák.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékot, képesek a játékszabályok betartására
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által kívánt viselkedési szabályok.
- Beszédkészségük, kommunikációjuk gazdag, kultúrált.

5.2. MUNKA JELLEGŰ JÁTÉKOS TEVÉKENYSÉGEK:

A gyermek mindennapi tevékenységének része a munka jellegű tevékenység, amely az óvodai élet egészében érvényesülő nevelő értékű folyamat. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvő tanulással azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység.

A gyermek munka jellegű tevékenységére jellemző:

- A gyermek önként vállalt, szívesen végzett.
- Aktív, játékos tevékenység,
- Kialakulnak a gyermekben a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok., kitartás, az önállóság a felelősség a céltudatosság alakításának lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés saját és mások elismerésének eszköze.
- A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos óvodapedagógusi szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét reális , a gyermekhez saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Ez a tevékenység az idők során egyre önállóbbá válik, s ez a gyermekek egyre magasabb fokú együttműködését igényli. Eközben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, társas kapcsolata. A munka jellegű tevékenységek megszervezésekor figyelembe kell venni a csoport összetételét, (életkor, fejlettségi szint, szociokulturális háttér) mert a vegyes életkorú csoportokban ügyelni kell arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermekeket se terheljük túl. A fejlesztés csak és kizárólag a saját, örömteli, örömmel vállalt tevékenységen belül valósul meg. A gyermekek a munkajellegű tevékenységek során egyre több és pontosabb tapasztalat birtokába jutnak, a társadalmi környezetről is speciális ismereteket szereznek, Feladatuk végzése közben természetes módon fejlődnek.

A munka jellegű játékos tevékenységek formái:

- **Önkiszolgálás**

A gyermek saját személyének kiszolgálása (öltözködés, tisztálkodás, étkezés)
- **Közösségért végzett tevékenységek:**
  - **Alkalmi megbízatások:** Jellegük attól függ, hogy a gyermeknek mire van szüksége. Az aktívak olyan feladatokat kaphatnak, amelyek odafigyelést igényelnek. A félénkek kettesben sikerorientált megbízatást kaphatnak, melyek teljesítésével jelentősen nőhet önbizalmuk. Ezen feladatokban elsősorban nem a munka dominál hanem annak nevelési tartalma.
  - **Naposi munka:** Tartalmát a csoport óvónői alakítják ki. Jó, ha rendszeresség és időbeli előjelzés alapján jelölik ki a naposokat. (terítés, teremrendezés, haletetés) Kiscsoportos korúaknál önkéntességi alapon, középsősöknél és nagycsoportosoknál fokozatos bevezetés után mindenkitől elvárjuk, hogy vállalkozzék a feladatra.
- **Növény-és állatgondozás**
  - **Csoportszobában:** Élősarok folyamatos és alkalomszerű munkái. (magvak vetése, hajtás, locsolás, ültetés, takarítás) Akváriumok takarításában való segédkezés, hal- és teknősbéka etetés stb.
  - **Kertben:** Az évszaknak megfelelően tevékenykedünk, csoportonként a felnőttek példamutatásával.
  - **Tavasszal:** segédkezés az ágyások elgereblyezésében, vetés locsolása zöldségek felszedése, tisztítása, feldolgozása (pl. saláta készítés) tulipánok locsolása, madáritató feltöltése stb.
  - **Nyáron:** ablakládák napi gondozása, veteményeskert napi locsolása, kapálása, fűszernövények szárítása, tulipánhagymák felszedése, gyümölcsszedés stb.
  - **Ősszel:** a növények magjainak gyűjtése, tulipán ültetés minden kisgyermek részére, levelek seprése, kukorica morzsolás és pattogatás stb.
  - **Télen:** Madáretetés, hóseprés, hóember- jégsütemény készítés.

Az óvodapedagógus feladatai a cselekvő tanulás megszervezésében

- A munka jellegű játékos tevékenység kapcsolatos a fejlettség szerinti munkamegosztással, tanulási lehetőségek kihasználásával. A felnőttek példamutató munkavégzése - utánzási mintaként - fontos.
- Körültekintő szerszámhasználat és azok praktikus tárolása. A szép és hasznos munka következetes dicsérete.
- A zöldség és gyümölcsfélék közös feldolgozása és tálalása.
- A munka jellegű játékos tevékenység közben a lehetséges tanulási lehetőségek kihasználása - többek között - matematikai, anyanyelvi, esztétikai stb. nevelés.
- A biztonságos munkavégzés feltételeinek megteremtése és a munkafolyamatok állandó figyelemmel követése.
- Az önállóság, céltudatosság, felelősség alakítása a gyermekben.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- A gyermekek önállóan végzik a naposi teendőket.
- Önállóan ellátják, kiszolgálják magukat.
- Jól tudnak közösen tevékenykedni, segítenek a kicsiknek, rászorulóknak.
- Szívesen vállalnak önálló, „komoly” feladatot, alkalmi megbízatást, növény- vagy állatgondozást.
- Mások tevékenységét elismerik.

5.3. ANYANYELVI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA KOMMUNIKÁCIÓ

„Anyanyelve csak egy lehet az embernek zeneileg is”

/ Kodály Zoltán /

Az anyanyelvi nevelés helye a Kistáltos Programban

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az óvodai anyanyelvi-, kommunikációs nevelés a nevelőmunkánk minden területén közvetítő elemként jelen van, a nevelési cél megvalósulásának eszköze.

A teljes közlésrendszert a szóhoz kötött kifejezések és a szavakon túli, egyéb jelenségek alkotják /mimika, gesztus, tekintet, empátia, hangsúly, hanglejtés, hangerő, hangszín, kongruencia/.

Az anyanyelvi nevelés a közlést és a megértést célozza meg, mivel a beszéd a legfőbb eszköze az érintkezésnek, gondolkodásnak a szocializációs folyamatban.

A helyes, szép beszéd mélyíti a gyermek érzelmeit, erősíti biztonságérzetét, fejleszti esztétikai érzékét, gazdagítja ismereteit, növeli tájékozottságát, előkészíti az új ismeretek befogadására.

A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja az óvodapedagógus és a gyermek közötti szeretetteljes viszony, jó csoportléggör.

Az anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelés egész folyamatában benne van. Az óvodában az ennek alapja a szeretetteljes szóbeli közlést kiváltó léggör. A beszéd, gondolkodás, mozgás, tevékenység koncentrációt alkot. Az anyanyelvi nevelés kiemelkedő helyen van a Kistáltos Pedagógiai Programban.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés célja az anyanyelv szeretete, ismerete a kommunikációs kedv fenntartása, továbbá az inger és élmény gazdag környezet megteremtésével az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség és mozgásfejlődés folyamatos biztosítása.

Az óvodai napirend folyamatossága és az osztatlan csoport előnyei:

- Jut idő a beszélgetésre.
- A kisebb csoportban a gyermekek könnyebben nyilatkoznak meg.
- Az nagyobb társak beszédpéldája kedvező az osztatlan csoportban.

Kiemelten kezeljük az anyanyelvi- és kommunikációs nevelést, mint az óvodai nevelőtevékenység egészét átfogó területet:

- alakítjuk kommunikációs képességeiket,
- figyelmet fordítunk a beszédkedv fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, a válaszok igénylésére, metakommunikációs jelzések fontosságának megéreztetésére. Naponta mesélünk, verselünk, mesekönyveket nézegetünk.
- Más kultúrából érkező gyermekeknél saját kultúrájuk, nyelvük védelme mellett megismertetjük a magyar nyelvvel, kultúrával.

Az óvoda a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint az életkori sajátosságokra építi az értelemi nevelést.

Csak kellő nyelvi fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek képesek az alap kultúrtechnikák elsajátítására. Ezért helyezünk nagy súlyt a tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejezésére, a kommunikációs képesség

Az óvodapedagógus a gyermekek szocializációját is segíti a nyelvi fejlesztés által. Az óvónő modell az anyanyelv elsajátításában is. Fontos, hogy az óvónő szemléletes, képszerű, választékos kifejezéseket használjon. Adjon a gyermekeknek időt arra, hogy a kicsi gyermek gondolatait ki tudja fejezni. Erősítse a gyermekek beszédkapcsolatait, kommunikációját, nonverbális kifejezéseit. Segítsen a gyermekeknek beszédhelyzeteket teremteni az óvoda másik csoportjában dolgozó felnőttekkel is (kérés, üzenet, egyéni megbízatás).

Az óvodapedagógus törekedjék arra, hogy beszéde a kicsik számára is érthető legyen a nagyobbak számára pedig fejlesztő értékű. A gyermekeket a magyar nyelv ismeretére, megbecsülésére és annak szeretetére nevelje a magyar népmesék, szólások, mondások és találós kérdések megismertetésével, amelyek a magyar észjárást és az anyanyelv értékeit jól tükrözik.

Az óvodapedagógus tudatosan fejlessze az egyes kisgyermeket az anyanyelv elsajátításában, figyelje és rögzítse (de ne javítsa) a gyermek beszédhibáit. Kérje szakember segítségét és működjön vele (és a szülőkkel) együtt a beszédhibák kijavításában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az óvodapedagógus a magyar nyelv szabályainak megfelelően beszéljen,
- vegye figyelembe a család beszédkultúráját,
- tervezze tudatosan írásban az anyanyelvi nevelést a következő területeken:
  - hangutánzás, légző-gyakorlatok,
  - hallásfejlesztő gyakorlatok,
  - a- hangfelismerés,
  - hosszú - rövid magánhangzók gyakorlása,
  - anyanyelvi játékok,
  - bábozás,
  - dramatizálás,
  - drámajátékok,
  - alakítsa ki a nyelvi kommunikációs helyzetek alapvető feltételeit (beszédkedv, képességfejlesztés, szókincs, hangzásbeli-, mondatalkotási sajátosságok ismerete),
  - kísérje figyelemmel a gyermekek egyéni beszéd-sajátosságait,
  - biztosítson érzelmileg telített, nyugodt légkört a beszédkedv kialakulásához,
  - személyes példával formálja a kommunikáló felek beállítódását és viszonyát,
  - kapcsolatteremtésnél használja, illetve használtassa az udvariasság nyelvi- és nem nyelvi formáit,
  - segítse elő a szocializációt, pótolva a családi nevelés hiányosságait,
  - változatos tevékenységformák felkínálásával, példamutató beszéddel közvetítse a

magyar nyelv értékeit a migráns gyermekek számára,

- oldott, feszültségmentes beszélő környezet megteremtése, ingerek közvetítése, amely növeli a nem magyar ajkú gyerekek beszédbátorságát és fejleszti nyelvi kifejezőkészségüket, verbális és nem verbális képességeiket,
- alakítsa ki a gyermek kreatív interakciós képességét,
- alapozza meg a személyiség pszichés beállítódását (az elfogadás, az együttműködés, önállóság, találékonyság, kapcsolatfelvétel és - alakítás),
- éreztesse meg a humort, és annak határait,
- az óvoda logopédusánál folyamatosan tájékozódjon a foglalkozásra járó gyermekek fejlődéséről,
- ismerje meg néphagyományainkat és közvetítse annak értékeit,
- keltse fel az írott nyelv iránti érdeklődést,
- ösztönözze a gyermekeket saját vers- és mesealkotásra, önkifejezésre,
- ismertesse meg a gyermekekkel a népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket

5.4. MESE, VERS

Fő célja a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével, a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés segítségével a gyermek mentális higiéniájának kielégítése.

Az óvodáskorú gyermek életkorának megfelelő irodalmi műfajok:

- Vers: népköltés, népi rigmus, a gyermek életkorának megfelelő versek, mai költők versei
- Mese: magyar népmesék, írói mesék. klasszikus mesék, kortárs irodalmi művek

A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít. Érdeme, hogy egyértelműen fantáziából teremtett, fantázia-foglalkoztató. A gyermek szívesen lép a rendkívüliségbe, kettős tudattal éli meg meseélményeit képzeletbeli beleélése segíti és megalapozza a műalkotás befogadását. A mese oldja a szorongást, belső képteremtésre tanít:

„A gyerekek sokszor szeretik hallani ugyanazt a mesét, néhány kedvenc meséjüket.

Igazuk van. Minden ismétlés énerősítő hatású”

/ Vekerdy Tamás /

Az óvodapedagógus és a gyerekek közötti kapcsolat akkor teljes, ha végig szemben ülnek egymással, az óvónő tartja a gyerekekkel a szemkontaktust. Az ilyen elhelyezkedés a gyerekeknek biztosítja a pontosabb megértést, láthatóvá teszi a mese, vers érzelmi töltésének mimikai megjelenését az óvónő arcán, láthatja a gyermek az artikulációt és hallhatja a tiszta hangképzést. Az óvónő számára a gyermek arcán tükröződő érzelem-jelzéssel szolgál a mese, vers hatásáról. A mindennapi mesék hatására nő a gyerekek bábozó, dramatizáló kedve, melyet fokoz az óvónők bábjátéka is.

„A mese a valóság és a vágyak közötti szivárványhíd,

amelyet az élő beszéd fordulataiból építünk fel.”

/ Zilahi Józsefné /

Fontos, hogy a gyermekek a magyar népmesék fordulatai által ne csak a magyar anyanyelvvvel, hanem a magyaros észjárással is átítatódjanak az óvodás évek alatt. Mi óvónők a „fejből” mondott verseket, meséket tartjuk a legértékesebb, leghatékonyabb előadásmódnak- az előadásmód belső képpé alakítja át a történeteket. Minden óvodapedagógus egyedi ceremóniát alkalmaz vers és mese különleges hangulatának megteremtéséhez.

A tv, video otthonról hozottanyagokat megsűrjűjük: csak a valóban az óvodások életkorának, lelki világának megfelelő értékes alkotások bemutatására kerül sor.

Az irodalmi anyag választásának szempontjai:

Külön gyűjtést készítünk az ölbéli játékokból.

A gyermekeknek megtanítandó irodalmi anyag legalább 70%-a magyar népmeséket, népi mondókat, rigmusokat, közmondásokat tartalmaz.

Az egyes gyermekcsoportok éves válogatását az óvónők évszakonként csoportosítják, amelyekben külön gyűjtjük az ünnepi válogatásokat-alkalmanként, valamint a humoros mondókat, verseket, meséket is.

Gyermekeinket megismertetjük a kortárs irodalmi művekkel is. Külön csoportosítjuk a verstanításra és a meghallgatásra szántakat.

A mesék között a bábozás és a dramatizálás szerint külön válogatás is készül, felnőttek és gyermekek számára.

Évente igazi színházi élményben részesülnek a gyermekeink, amelyek befogadására gyermekeinket felkészítjük és utólagos feldolgozását csoportonként betervezzük. Jár hozzánk a Habakuk bábszínház, igénybe vesszük a városi Gyermekkönyvtár által felkínált foglalkozásokat, a Népmese napját megünnepeljük.

Minden kisgyermek részére báb előadás tartanak évente több alkalommal a meghívott bábművészek. A mesét, verset, közmondást, találós kérdést, ölbéli játékot nemcsak a kezdeményezéseken, közös programokon mondjuk a gyermekeknek, hanem a nap minden olyan pontján, amikor az a gyermek érzelmi világához kapcsolható.

A mesét-verset más esztétikai nevelési- zenei- vizuális élményekhez kiscsoportos, vagy közös, tevékenységekben is alkalmazzuk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az anyanyelv igényes fejlesztése az egész nap folyamán, kiemelten az irodalom segítségével.
- Az óvodapedagógus és óvodai dolgozók példamutató, igényes nyelvhasználata és kommunikációja.
- A mese-vers –bábozás-dramatizálás rendszeres és igényes megvalósítása iskolába lépésig.
- Szöveggyűjtemény készítése, egyeztetése az egyes csoportok óvónői között-a három csoport közös bábozási és dramatizálási programok érdekében.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.

A fejlődés eredményei az óvodáskor végén:

- Gondolataikat, érzelmeiket mások számára érthető formában, életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.
- Mindent szófajt használnak, különféle mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkotnak, tisztán ejtik a magán-és mássalhangzókat.
- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat, várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kicsik vagy a többi gyermekcsoport részére. Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Megjegyeznek 10-14 mondókát,6-8 verset és 15-20 mesét, s ezt önállóan fel tudják idézni. Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában. Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos egyezményes jelzései. Figyelmesen, csendben végig hallgatják a mesét.
- A folytatásos mesék, verses mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Van néhány kedvelt mesehősük, a vele megtörtént dolgokat beleviszik játékukba. Az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása, rajzolása, kedvelt szórakozásuk közé tartozik.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait furcsa, vagy

széphanzású nevét megjegyzik, a mese témájú játékokban egymást is így szólítják.

- A mesekönyvek képeit önállóan is hosszan nézegetik, egymással beszélgetnek róla, kéri a felnőttest, hogy meséljen róluk.
- Az olvasást utánozzák, egy-egy betű megfejtése iránt is érdeklődnek.
- A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.
- Fejlődik belső képteremtő képességük.
- Verstanulás során fejlődik verbális emlékezetük.
- Ismerik a csoport gyermekkönyveit, a könyvek között eligazodnak.
- Vigyáznak a könyvekre.

5.5. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK :

A zenei nevelés hatása a gyermek általános fejlődésére

A zenei nevelés hangulatával, szövegével, ritmusával, dallamával érzelmeket vált ki a gyermekből. Fejleszti a gyermek gondolkodását, emlékezetét, hallását, mozgását, felkelti a gyermek zenei érdeklődését, formálja zenei ízlését és esztétikai fogékonyságát.

A zenehallgatás fejleszti a gyermek zenei hallását, szándékos figyelmét, akaratát.

A zenei nevelés kapcsolata más nevelési területekkel:

A zenei nevelés az anyanyelvi neveléssel van a legszorosabb kapcsolatban. A mondókák, gyermekdalok szöveget, hangsúlyát, ritmusát pontosan követi a gyermekdal. A gyermekdal segíti a szép és pontos kiejtést, bővíti a gyermek szókincsét. A jó közös énekes játékhoz szükség van kommunikációra, növekszik a gyermekekben a társai iránti igény.

A testi fejlődésre is természetes módon hat a játék, segíti a gyermek koordinált mozgását.

A zenei nevelés alkalomszerű formái:

A zenei nevelés lehetőségeit az egész nap folyamán kihasználjuk, a gyermek óvodába lépésétől-hazamenésig. A jó zenei légkör nem korlátozódik csak a tervezett foglalkozásokra, hanem átszövi az egész napot. Ha a gyermekek kívánnak énekelni, bekapcsolódunk az éneklésbe. A kitalált dal, játék után más gyermekjátékdalt ajánlunk. Kihhasználjuk a szabadban való éneklés örömeit. Gyakran énekelünk az udvaron, alkalmat biztosítva ezzel, hogy mindhárom csoport énekelni, játszani vágyó gyermekei együtt énekeljenek. Egy-egy megszokott altatódal hatására a gyermekeket elalvásra, elszenderezésre készíthetjük. A szép, halk zene alkalmazható altatás ideje alatt, illetve háttérzeneként rajzolás vagy egyéb kreatív tevékenységek ideje alatt. Kellemes élményt jelent a mozgással összekapcsolt zene, illetve az ének és a mondókák alkalmazása is.

A zenei nevelés a különböző életkorú gyermekeknél:

A vegyes életkorú csoportokban a szociális tanulásra gazdagabb lehetőség van:

- A kicsik részvétele önkéntes. Érdeklődésük szerint vesznek részt a nagyobbak játékában.
- Bármikor elmehetnek és visszajöhetnek.
- A nagyobbak számára a kisebbekkel való jó kapcsolat kialakítása fontos.

- Egyidejűleg különböző feladatokat is lehet adni.
- A különböző fejlettségű gyermekek egyéni érdeklődésük, fejlettségük alapján vesznek részt az énekes játékokban.
- Nagycsoportos korban az egyéni szerepvállalást is szorgalmazzuk.
- A kiscsoportos korúakban, akik távol játszanak a többiektől, kialakítjuk az ének foglalkozás tiszteletben tartását, de érdeklődésük szerint bevonjuk őket.

A zenei nevelés formái

Tervezett kötetlen tevékenységek:

A kiscsoportos korú gyermekeknél az egyéni kapcsolatteremtés, ölbéli játék felel meg életkoruknak. A kötetlen, néhány gyermekkel való éneklés-játék, a szabad részvétel, önkéntes érdeklődés kizárja a szorongást, fokozza a biztonságérzetet. A kicsik akkor is tanulnak a nagyoktól, ha csak hallják, ha csak „figyelik” a nagyok játékát.

Tervezett közös tevékenységek:

A középső csoporttól a nagycsoportos kor végéig, amint a társas énekes játékok megjelennek, szükség van a gyerekek közös, együttes részvételére. Az egyszerű körjátékok bonyolultabb mozgásokkal bővülnek. A nagycsoportosok számára több szereplővel, komplikáltabb mozgással, nagy térben mozgó játékokat, párválasztós, fogós, hidas játékokat választunk. Az énekes játékok mellett (és közben) tervszerűen fejlesztjük a gyermekek mozgáskoordinációját, téri tájékozódását, ritmusérzékét, hallásfejlesztését, éneklési és improvizációs készségét.

Ünnepeink megszervezésével a hagyományok átadását, megőrzését szolgáljuk, amely a magyar kultúra része. Olyan tevékenységek kapcsolódnak hozzá, amelyek a gyermeknek örömet okoznak, s a gyermekek személyiségfejlesztését, képességfejlesztését előnyösen befolyásolják.

A dalanyag kiválasztása:

A dalanyag kiválasztásával formáljuk és alakítjuk a gyermekek esztétikai fogékonyságát és zenei ízlését. A gyermek, nép, műdalok, komolyzene, népzene, élőzene, hangszeres zene, gépi zene, modern zene sokszínűségét nem titkoljuk a gyermekek előtt. Ugyanitt az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások megismertetése is eszközül szolgálhat a gyermek zenei képességeinek és kreativitásának alakításában.

A magyar népdalkincs gazdagsága alkalmas arra, hogy a magyar zenei anyanyelvet a pentaton gyermekdalokon keresztül sajátítsák el az óvodások. Ezeket a dalokat a Magyar Népzene Tárából, ill. Forrai Katalin Ének-zene az Óvodában c. kiadványából, valamint a Komárom környéki gyermekjátékok c. kiadványból válogatjuk. Az ajánlott kiadványokon kívül is az óvónő hangkészlet, játék, stb. alapján szabadon választ. A vegyes csoport dalanyaga fokozatosan bővül. Az óvónőnek figyelembe kell venni a csoport összetételét és az egyes gyermek fejlettségi szintjét. Mindhárom csoportból a nagycsoportosok közös szerepeltetése, együtt játszása is lehetséges, ezért a gyermekjátékok anyagát az egyes csoportok között összehangoljuk. Felhasználjuk a továbbképzések dal anyagait is.

Az óvoda zenehallgatás célja és anyaga

- A zenehallgatás keltse fel a zene iránti érdeklődésüket, gyönyörködtesse a gyermekeket. Az óvodapedagógus énekeljen, dúdoljon, sokszor lendítse kellemes érzelmekbe a csoportot. Az elalvás előtti időszak szertartásába, ceremónijába jól beleillik a halk, álomba ringató zene. Más népek gyermekdalait, igényes mai szerzők dalait, klasszikus szerzők dalaiból egyaránt válogassunk.
- Figyelembe vesszük az etnikai kisebbségi esetében a gyermekek hovatartozását.
- A zenehallgatás anyagában legyenek tréfás, sok versszakos dalok, vagy lírai dallamok,
- A zenehallgatás lelki körülményeire és a gépi zene minőségi bemutatására nagyon ügyeljünk. Az élő előadásokra, gyermekkoncertre megfelelő előkészületek után vigyünk, vagy vegyünk részt a gyermekekkel.
- A komplexitás jegyében az esztétikai hatást fokozhatjuk, vagy az élmények között kapcsolatot teremthetünk a zenehallgatás által., bármely tevékenységben.

- Szorgalmazzuk az óvónők hangszerhasználatát és folyamatos gyakorlásukat. Az óvónők közös éneklésével kettős célt szeretnénk elérni: örömet szerezni a gyermekeknek, valamint az óvónők hangfejlesztését.
- Szorgalmazzuk a népi és a klasszikus hangszerek megismerését (Hangszersímogató és Zenei Világnap).A Zenei világnapon az Egressy Béni Művészeti Iskola koncertjén veszünk részt. A soproni Camerata Art Issima több alkalommal ad koncertet óvodánkban felkérésünkre mely szintén hozzájárul a zenei élmény biztosításához.

Ünnepek:

A gyermeki élet ünnepei, hagyományos ünnepeink, nemzeti ünnepünk.

Az ünnepek célja: A hétköznapoktól eltérő „boldog lebegés” felemelő pillanatait élje meg a gyermek. Az ünnepi várakozást lelki felkészítéssel, megtervezett tevékenységekkel éljük át a gyermekek „Öltöztessük ünneplőbe a szívünket”. Érintse meg a gyermekeket a hagyományőrzés közben a nagyobb közösséghez való tartozás érzése, a szülői szeretet és a gyermeki hála érzése

Nemzeti ünnepünkön életkori sajátosságaiknak megfelelően tudatosítjuk és esztétikai-történelmi élményekkel azt a nagyszerű ténytet, hogy komáromiak vagyunk. A hős Klapka kapitány, a vár katonái-és az őket segítő nők történelmi tetteit az óvodások is ismerjék meg. Történelmi hagyományaink vizuális, valós jelképeit (zászló, címer, komáromi vár és a Klapkainduló, huszárhadsereg) hagyományainkat megismertetjük gyermekeinkkel. Nagycsoportos gyermekeinket megismertetjük a Himnusz és a Szózat nemzeti értékével.

A gyermekek személyiségének tiszteletét, megbecsülését éreztetjük meg a névnapok, születésnapok nyilvántartásával és csoportonként különböző megünneplésével.

Az ünnepi készülődésben a gyermekek tevékeny részvételével, élményszerű, gyermeknek való ünnepeket szervezünk, amelyben a szülők is részt vesznek.

A Kistáltos Óvodában a következő ünnepeket szervezzük:

Márton Nap

- András nap (őszi néphagyomány)
- Mikulás
- Karácsony
- Magyar Kultúra Napja
- Nőnap
- Farsang
- Március 15.
- Húsvét
- Kistáltos hét (április)
- Anyák napja
- Évzáró-nagyok búcsúztatása
- Gyermeknap

A nevelőtestület és a Szülői Szervezet évente határoz az ünnepek élmény-tartalmáról, az ünnepi készülődés közösséget érintő szervezési feladatairól.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvodapedagógusok a felhasznált dalokat egyeztessék a közös játék, közös éneklés érde-kében.
- A zenei nevelés formái feleljenek meg a gyermekek életkori sajátosságainak és a nevelési helyzeteknek.
- Az énekek, mondókák és a zene felhasználása a nap minden tevékenységében.
- A gyermekek zenei képességeinek differenciált fejlesztése.
- Életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő zenei élmények nyújtása.
- Himnusz és a Szózat megismertetése.
- Élményszerű, az ünnep jellegéhez igazodó ünnepek szervezése.

Az óvodapedagógus feladatai

- használja a kiadott és közösen elkészített segédanyagokat
- teremtsen meg a zenei nevelés alapvető feltételeit (léghő, idő, eszköz, hely),
- fejlessze a gyermek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei játékos alkotókudvét és mozgáskultúráját,
- alapozza meg a zene befogadásához szükséges képességeket,
- biztossítsen lehetőséget a közös éneklésre,
- formálja a gyermek zenei ízlését,
- fedeztesse fel a gyermekkel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét,
- a zenehallgatás során ismertesse meg a gyermekeket a különböző hangszerek hangjaival, különböző zenei stílusokkal,
- ismertesse meg a gyermekeket életkoruknak és egyéni képességeiknek megfelelő ritmus - illetve dallamhangszerek használatával,
- ismertessen meg a gyermekekkel énekes népi játékokat és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat,
- zenehallgatási anyag megválasztásánál vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A dalos játékokat önállóan játsszák.
- Vállalkoznak egyéni éneklésre is.
- Visszaadják az egyenletes lüktetést, dalok ritmusát hangszereken is.
- Felismerik a zenei fogalmakat
- Örömmel élnek át az ünnepeket, azokra készülnek.
- A 6-7 évesek tudnak 5-7 mondókát és 14 énekes játékot.
- Az iskolába való lépéshez szükségesen ismeri a magyar nemzet Himnuszát és a Szózatot.

5.6. RAJZOLÁS , FESTÉS ,MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA :

A tevékenység célja: A gyermekek élmény, és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, a gyermekek tér-, forma-, színeképzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

A vizuális nevelés a gyermekeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi-plasztikai kifejező képesség birtokába juttatja. Kialakítja bennük az elemi képolvasási, komponálási, térbeli tájékozódó és rendező képességet. Az építő, ábrázoló-alakító tevékenység segíti a gyermekek téri-, formai- és színeképzetének kialakulását, gazdagodását.

Az óvodapedagógus feladata az oldott légkör, vizuális megnyilatkozásra is ösztönző élmények, (óvodai és óvodán kívüliek), szabad eszközhasználat, valamint az óvónő technikai segítségnyújtás biztosítása.

A vegyes életkorú gyermekek a csoportban kialakított kézimunkaasztal (polcokon különféle anyagokkal) a folyamatos életszervezés adta szabad időkeretekben korlátlan ideig tevékenykedhetnek. A nagyobbak munkái ösztönzik a kicsiket, példát mutatnak a tevékenykedésben. A különböző korú és fejlettségű gyermekeknek más-más feladatot és technikai megoldást kínálunk.

A vizuális tevékenységeken túl (festés, rajzolás, tépés, vágás, ragasztás, mintázás, hajtogatás, szövés, varrás) különféle kreatív konstruáló, építő-barkácsolás jellegű tevékenységekhez sokféle anyagot, kelléket gyűjtünk a kincses kosárba. A téri építéshez megfelelő eszközöket, anyagokat biztosítunk, valamint olyan helyet, ahol minden építmény megmaradhat. Programunkban a gyermekek manuális tevékenységei komplex formában jelennek meg zenével, dallal, verssel, mesével, a környező világ megismerésével.

Az évszakonként gyűjtött természetes anyagokat "feldolgozzuk" A készített eszközök kapcsolatot teremtenek az egyes nevelési területekkel, s elmélyítik, rögzítik ismereteiket. A készített eszközök, kellékek a játék tartalmát is gazdagítják.

A vizuális tevékenységek nem szűkülnek le a csoportszobai tevékenységekre. Szabad az egyes csoportokba vendégségbe menni, az óvónők átjárhatóan is megszervezhetik a kedvelt tevékenységet. (farsangi készülődés, ajándékkészítés, szappanbuborék fújás, barkácsolás)

Az ábrázoló tevékenységeket az évszakokhoz alkalmazkodva -az udvaron is gyakorolhatják a gyermekek. A babaház gyurmázásra, festésre alkalmas, a pancsoló kút vizét használhatják, a homokozó kellékeit az udvari raktárban megtalálják. Járdánk az óvoda teljes hosszában alkalmas aszfaltrajzok készítésére. Felhasználjuk nyáron az új kerítés nagyfelületét, hogy a gyermekek állva is tudjanak nagy rajzlapokon festeni, színezní. Az elkészült műveket a szülők is megcsodálhatják. Nyáron óvodapedagógusaink örömmel fogadják a gyermekek kívánságait és megrajzolják a kért elképzeléseket amiket a gyermekek otthon festhetnek ki.

Keressük a különféle alkalmakat a kreatív alkotás-hasznos tevékenység örömeinek átélésére. Ilyenek az ajándékkészítés, az ünnepi sütemény sütés (mézes sütemény, perec, kalács, pogácsa) mini szendvicsek, gyümölcs-és zöldségsaláták, ünnepi asztalok terítése.

A gyermekekkel az életkoruknak megfelelő múzeumokat, tárlatokat látogatjuk a múzeumpedagógia elvei szerint. Egy-egy műalkotás megfigyeltetésével formáljuk esztétikai ízlésüket. Közös gyermek és szülői fotókiállítás szervezése a természeti kincsek bemutatásához.

Komárom környéki régi használati tárgyak, díszített eszközök textíliák bemutatására és alkalmazására is figyelmet fordítunk valamint a nemzeti szimbólumok megismertetését is fontosnak tartjuk.

A meghitt hangulatú vizuális tevékenységek közben a zenei nevelésre/ mondókák, dalok kapcsolása a témához, halk háttérzene az anyanyelvi nevelésre, a spontán beszédfejlesztésre, környezeti nevelésre is alkalmat teremtünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az ábrázolás, mintázás, kézimunka, kézművesség lelki és tárgyi feltételeinek megteremtése.
- Az eszközök, anyagok technikák megismertetése a kézimunka különböző alapelemeinek bemutatása.
- A szervezeti formák megfelelő választása a gyermekek összetételének, fejlettségének megfelelően.
- A három korosztály gyermekeinek differenciált fejlesztése.
- Az esztétikai nevelésre alkalmas helyzetek teremtése, a gyermekek esztétikai ízlésének formálása.
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Részt veszünk a gyermekekkel rajzpályázatokon.

Igyekszünk a szerzett jó gyakorlat bemutatására és átadására a kollégáknak. PI: a 2018-2020 között zajlott Flying Words produktumok.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén:

- Szívesen vállalnak egyéni és közös ábrázolási feladatot.
- Az építésben képesek együtt munkálkodni, szerkezetileg bonyolultabb alkotásokat tudnak létrehozni.
- Kifejezőek a képalkotásban, gazdag a színhasználatuk.
- A mintázásban is sokféle technikai fogást ismernek, kreatívan használják a kiegészítő eszközöket.
- A különféle kézműves tevékenységben önálló munkákat készítenek.
- Szívesen nézegetnek képzőművészeti alkotásokat.
- Vegyenek részt regionális és országos rajzpályázatokon.

5.7. MOZGÁSFEJLESZTÉS:

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A szabad levegőn végzett, szabadon választott mozgás fejleszti leghatékonyabban a gyermeket. A mozgásfejlesztés szempontjából ez a Kistáltos Program legfontosabb eleme.. Ehhez az óvoda kertje

és felszereltsége megfelelő feltételeket biztosít. A foglalkozások szervezeti formája: közös, frontális, ahol a gyermekek személyiségjegyeit figyelembe véve differenciáltan adjuk a feladatokat. A gyermekek edzése egyéni képességeikhez igazodik, a gyermekek önkéntes vállalása alapján.

A spontán fejlesztés mellett az alábbi foglalkozásokat szervezzük:

- **Szervezett testnevelés:** közös foglalkozás a középső és a nagycsoportosoknak-az udvaron, vagy a tornateremben.
- **Szervezett testnevelés:** kicsiknek a csoportszobában vagy az udvaron (a nagyokkal ugyanazon napon a másik óvónővel)
- **Minden napi közös testnevelés** szervezése (udvaron eltöltött idő előtt)
- **Alkalmoszerű mozgásfejlesztő programok:** Évek óta részt veszünk a város úszóprorgamjában.2023. –tól a nagycsoportosok a Nemzeti Úszóprogram keretében járnak úszni minden héten. Egyéb eszközeink trambolin, forgó tölcser, egyensúlyozó teknős, sántika, stb, láb- és gerinctorna, kerékpározás, rollerezés, sportprogramok OVI –limpia szülőkkel együtt, vetélkedők, kirándulások.

A foglalkozásokat a játék motivációs bázisára építjük fel. Legyen alkalmuk a gyermekeknek a kézi-és tornaszerek szabad választására, a mozgásöröm átélésére, erejük, bátorságuk kipróbálására is. Különös tekintettel figyelünk a fiúk fejlesztésére, az udvari erőpróbáló, népi játékok kezdeményezésére. (sorváltó, hidas, kötélhúzás, kötélmászás, futball, kosárdobás)

A régi népi játékokra is megtanítjuk a gyermekeinket labdaiskola, ugróiskola, karikázás, lovacsázás, kavicsdobálás.

A szervezett foglalkozások mozgásanyaga:

- Rendgyakorlatok: sorakozás, köralakítás, állások, fordulatok
- Gimnasztikai gyakorlatok: tartások, láb-és kéztámasz, ülések, hajlítások, nyújtások, mozgásos gyakorlatok
- Fő gyakorlatok: egyensúlyozó járás, ugrások, ügyesség, gyorsaságfejlesztő, sorverseny, akadályverseny

Az óvodában gyógy testnevelő segíti az egyes kisgyermekek mozgásfejlesztését, a láb- és gerincdeformitások korrekcióját.

Az óvodapedagógus feladatai

- Mozdásfejlesztő játékgyűjtemény készítése csoportonkénti bontásban.
- A sportcsarnoki /tornatermi/foglalkozások éves tervezése, alkalmankénti programjának közös tervezése
- A gyermekek differenciált mozgásigényének kielégítése,
- A kéziszeres fokozatos bővítése

- A prevenció testnevelés szükségleteknek megfelelő megszervezése/a gyógy testnevelővel való szoros együttműködés.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- Örömmel vesznek részt a mozgásos játékokban.
- A versenyjátékok életkoruknak megfelelő szabályait megértik és elfogadják.
- Térben jól tájékozódnak, ismerik az irányokat.
- Egyenletesen járnak, ütemesen végzik a gimnasztikai gyakorlatokat
- 50-100 métert tudnak futni
- A labdát ügyesen kezelik
- Ugrásuk koordinált mozgású
- Egyensúlyérzékük fejlett

5.8. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE:

A tevékenység célja: A közvetlen és a tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természet -emberi-tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletének alakítása. A környezeti nevelésünk célja a környezethez kapcsolódó értékek megismerése mellett a globális és helyi környezeti problémákra való figyelemfelhívás.

Területei:

- Olyan környezettudatos és szokásrendszer kialakítására törekszünk amelyek alapvetően meghatározzák és befolyásolják a leendő felnőtt gondolkodás és életmódját pl . takarékos anyag gazdálkodás , újrahasznosítás.
- A természeti és a társadalmi környezet megismerése
- Környezet védelmére nevelés. Feladatunk , hogy a fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezzünk a környezettudatos magatartásforma kialakítására.
- Környezeti tevékenységek (kirándulások, kerti tevékenységek, állatgondozás, kísérletezgetés)
- Matematikai tevékenységek (játékok)
- Megismerni a szülőföld az ott élő emberek , a hazai táj és hagyományok, néphagyományok , a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti és családi kultúra értékeit. Megtanulja ezek szeretét és védelmét.
- A gyermekek megismertetése az állatvédelem fontosságával és a felelős állattartással.
- Külön gondot fordítunk a gyermekek a felelős állattartás és állatvédelem kialakítására melyben segítségünkre van , hogy ÁLLATBARÁT ÓVODA címet szereztünk 2023-ban.

A környezetünk tevékenység szervezeti formái:

- Egyéni
- Kiscsoportos

- Közös

Az óvodai, kerti tevékenységekben, sétákon, kirándulásokon az óvodapedagógusok mutassanak példát, és szóban is erősítsék meg, hogyan óvják a természet és a környezet értékeit. (Védett növények, madarak, víztisztaság védelme, szendvics-csomagolások, zsebkendők elhelyezésének megtanulása, élősarok kialakítása.) Tegyük meg mindent a környezetvédelem és állatvédelem gyermeki tudatosítása érdekében.

Nem összefüggő rendszer megértetése a célunk, hanem azon ismeretek elsajátítása, amelyekről valamilyen tevékenység vagy élmény közvetlen, aktív kapcsolatba kerül, amelyet megtapasztalhat.

A külső világ tevékeny megismerése családhoz, az óvodai közösséghez, a szűkebb környezetünkhöz pozitív kötődést hoz létre. Az ismerettartalom koncentrikusan bővül, a kicsik a szűkebb környezetünkkel ismerkednek, a nagyobbak egyre nagyobb körbe tekintenek ki a világba.

A közlekedésre nevelés feladata:

A helyes viselkedés és közlekedési morál, valamint a gyalogos közlekedési szabályok kialakítása. Az óvoda kerékpár-pályáján a gyakorlatban tanítjuk meg az elemi közlekedési szabályokat. Városunk közlekedési centrum, ezért a gyermekek védelme érdekében a közlekedésre nevelés kiemelt jelentőségű. (közúti, vasúti, vízi centrum)

Városunk ismerete:

Közvetlen környezetünket a szülők munkahelyei, ismerősökhöz való kötődés alapján kezdjük megismerni. (gyógyszertár, rendőrség, városháza, rendelőintézet, különféle üzletek, posta, stb.)

Megismertetjük gyermekeinket a természeti adottságaival. (Duna, Monostori sziget, Jókai liget, Erzsébet híd, vasúti híd, Monostori-, Igmándi erőd, Rüdiger tó, csémi Bableves-hegy, Bábolnai arborétum, Duna Híd megtekintés)

Megismertetjük védett növényeinket: a téltemetőt és az őszi kikericsét, mint természetvédelmi területet.

Minden csoportnak saját magas ágyása van ahol a tavasszal ültetett magokból paprika és paradicsom palántákat nevelünk majd ősszel Brunsvik Teréz névnapján saját tulipánhagymát ültethet mindenki-gyermek melynek fejlődést és gondozást nyomon követheti.

A város esztétikai alkotásait (Jókai szobor, Ismeretlen katona szobra, Igmándi várnál levő és a városházánál levő kopjafák) tervezett környezetismereti sétán ismertetjük meg.

A városban csak a kisállatokat tudjuk megfigyelni, ezért a vadonélő állatokat az állatkerti látogatás során tudjuk megismerni.. A vadállatokat videofilm (projektorral vagy kiscsoportos formában laptopon) és ismeretterjesztő kiadványokból mutatjuk be. Az óvodában most borsáskát gondozunk, az egész év folyamán gondoskodunk a kertünkbe szokott madarokról. Az óvoda kertje a sokoldalú ismeretszerzés céljából került kialakításra. (zöldséges kert, málna- és eperágyások gyümölcsfák, virágoskert, cserjék, örökzöldek fűszer-és illatnövények.) Minden csoportnak van ezüstoffenyője, minden gyermeknek saját

tulipánja. A csoportoknak bogárnézőt és messzelátót vásárolunk a madarak megfigyeléséhez.

A Rüdiger tónál tanösvényt látogatunk az ott lakó madarak megismerése céljából.

2023- ban óvodánk **Állatbarát Óvoda** címet szerzett az Állatorvostudományi Egyetem által kiírt pályázaton. Ennek a címnek megtartása érdekében továbbra is részt veszünk az Állatorvostudományi Egyetem által , a gyermekeknek szóló tevékenységek átadásában.

Ezen kívül:

- állateledelt gyűjtöttünk civil szervezetnek
- madáretetőt és eleséget vásároltunk a gyerekekkel
- etettük a madarakat
- Állatvédelmi sarkot hoztunk létre az óvodában
- megünnepeltük az Állatok világnapját
- állatokat simogattunk az óvodában
- állatorvosi rendelőben voltunk
- örökbe fogadtuk Hédit, a fehér oroszlánt a győri állatkertbe
- gyűjtöttük az állatos meséket és dalokat.
- csatlakoztunk az állatbarát pedagógus szervezethez
- vásároltunk bogárnézőket és nagyítókat a kerti megfigyelésekhez
- megfelelő orvosi ellátásban részesült állatokat fogatunk
- állatasszisztált terápia bemutató volt nálunk
- állatasszisztált terápiás pedagógus képzésre jelentkezett egy óvodapedagógusunk.

A pályázat során a gyermekek ismeretekkel és élményekkel gazdagodtak. Szeretnénk tovább bővíteni azoknak a tevékenységeknek a sorát amik hozzájárulnak a gyermekek állat szeretetének, felelős viselkedésüknek a kialakulásához.

<https://www.youtube.com/watch?v=Vvh3YpayHaA>

Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek ünnepeihez pl: Víz világnapja, Madarak- fák napja.,Autómentes nap . Ezzel kapcsolatban minden évben Ovi limpiát tartunk a gyermekek nem és a szülőknek mely egy közös kerékpározással indul.

Támogatjuk az újrahasznosítást és gyűjtjük a használt elemeket. Külön gondot fordítunk a takarékos energia gazdálkodásra .Óvodánk EU s pályázaton energiafejlesztési pályázatot nyert amelynek kialakítását és hozadékát nagyon várjuk.

A környezet megismerés eközben a gyermekek mennyiségi ,alaki , nagyságbeli, tér és síkbeli tapasztalatokat is szerez.

Matematikai tevékenységek:

Óvodánkban a matematikai nevelés komplex formában, a gyermekek észlelésére, észlelésére, megismerési vágyára épül fel.

Az életkori sajátosságok alapján az alábbi formában valósul meg a „matematikai tanulás”:

- Spontán játékos tapasztalatszerzéssel.
- Gyakorlati feladatmegoldással.
- Tapasztalatszerzéssel.
- Felnőtt-gyerek kérdésekkel, magyarázatokkal.
- Kiscsoportos foglalkoztatási formában. (középső csoportosoknak)
- Közös foglalkoztatási formában. (nagy csoportosok részére)

Mindezen tapasztalatszerzési lehetőségek a tágabb világban, nemcsak az óvodai élet idejében jöhetnek létre. A matematikai tapasztalatszerzés során valóságos tevékenység, az élettapasztalattól kiindulás vezérelje a megismerés folyamatát. Az óvónő irányítja a fejlesztés folyamatát, az évszakoknak megfelelően integrált témákat, élményköröket szervezünk. Az óvónő által szervezett/vagy spontán/tevékenységek rendezik maguk köré az ismereteket. Az óvónő irányíthatja a fejlesztés folyamatát, differenciáltan: a gyermekek(ek) fejlettsége a mérce. Minden gyermeket a saját szintjéről kell fejleszteni. A folyamatosság kedvez az egyéni fejlesztésnek. A kiscsoportos, vagy közös részvétel során követési-utánzási mintát, munkatempót, a kommunikáció során a társak erősíthetik, tovább vihetik egymás gondolatait.

A matematikai nevelés tartalma:

- Tájékozódás a térben, téri irányok ismerete.
- Személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása. (Spontán helyzetekben, különféle tevékenységekben, matematikai játékokkal, játékos feladatokkal.)
- Szerezzenek tapasztalatokat a geometria témakörében: építéssel, síkbeli alkotásokkal.
- Jussanak el a geometriai formák felismeréséig. Mozogjanak tükör előtt (téri percepció) és végezzenek játékokat tükörrel (szimmetria).

A műveltség tartalom integrált megközelítéséből következően a zenei, ábrázoló tevékenységnek éppúgy lehet matematikai, környezetismereti tartalma, mint a matematikai játékoknak. A matematikai nevelés módszertani megvalósítása a gyermekek aktuális érdeklődésétől, fejlettségétől függ, az óvónő szabadon választhat a módszerek és a tevékenységek között.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az óvoda programja szerint a világról szerzhető ismeretek, tapasztalatok megszerzésében és felismerésében/ folyamatosan, a nap minden szakában, az egyes gyermek fejlettségének és érdeklődésének tudatában /felkészülten, segítse a gyermekeket.
- Környezettudatos, felelős magtartás kialakításának elősegítése példamutatással.
- Szervezze meg azokat az élményeket, amelyekre a mi óvodásainknak van szüksége a természeti és a társadalmi környezetről.

- Az állat-és növénygondozást az évszakoknak megfelelően szervezze meg –a csoportszobában és az óvoda kertjében..
- Az ismeretszerző folyamatokban saját példamutató tevékenységével /a tárgyi feltételek és a bal- esetmentes körülmények biztosításával/ segítse a gyermekek munkára nevelését, képességeik fejlesztését, környezeti nevelését.
- A vegyes életkorú gyermekeknek közös és differenciált, külön szervezett alkalmakat is teremtsen /s ezeket a csoport nevelői teamje összehangoltan valósítsa meg.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotásának és döntési képességének fejlesztését, logikus gondolkodását.
- Ismerkedjenek meg a sorba rendezéssel ,tudják azt folytatni.
- Alapvető síkformákat ismerjenek fel.
- Ismerkedjenek meg a rész és egész fogalmával.
- Legyen tapasztalatuk a tükörképről és a szimmetriáról.
- Az azonosságokat és különbségeket ismerjék fel.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén

- A gyermekek tájékozottak: tudják maguk és családtagjaik nevét, lakcímét, a szülők foglalkozását, az óvoda nevét. Születési helyüket, idejüket is megtanulták.
- Ismerik a napszakokat, évszakok jellemzőit az élményeken keresztül.
- Ismerik a város közelben levő intézményeit, esztétikai alkotásait, természeti értékeit.
- Részt vesznek a növények, állatok gondozásában, ismerik a környezetünkben élő növényeket, állatokat.
- A természeti, társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához életkoruknak megfelelő ismereteik vannak.
- Helyesen gyakorolják a gyalogos közlekedést, kerékpározást.
- Az irányokat biztonsággal felismerik, a névutókat értik és a gyakorlatban alkalmazzák.
- Tízese számkörben tudnak számlálni, megkülönböztetni, összehasonlítani, felismerik az azonosságokat, osztályoznak szín, forma, nagyság szerint.
- Szívesen számlálnak, érdeklődnek az összefüggések iránt.
- Legyenek matematikai tapasztalataik.

5.9. Az iskolai életre való átmenet biztosítása

Cél: a gyermek tevékenységbe megvalósuló tanulását megalapozó képességeinek fejlesztése, a képességbeli hátrányok csökkentése, az iskolakezdés megkönnyítése érdekében.

A legfontosabbnak tartjuk a motorikus képességet mert a mozgás köti össze a gyermeket a világgal. Mozgásos közegben fejlődnek érzékszervei.

A kommunikáció /intenzíven fejlődik óvodáskorban/ összekapcsol másokkal, a szocializáció eszköze, a gyermeket összekapcsolja a környezetben élőkkel, segíti a tárgyi környezet megismerését.

A kisgyermek tanulásának alapja az utánzás. Az óvodai évek alatt az utánzási ösztön, változáson megy át. A mechanikus utánzástól a tevékenységgel és az azt megvalósító személlyel való azonosulásig.

Az óvodai nevelésünk céljainak feladatainak teljesítésével biztosítja a gyermek személyiségének harmonikus fejlődését és így elősegíti a gyermek iskolára alkalmassá tételét.

A belső érés, a családi és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többségét teszi, lelki, szociális képességük fejlettsége alkalmassá teszi az iskolakezdésre. Figyelembe vesszük az öröklött adottságokat, a környezeti hatásokat, az egyéni fejlődés törvényszerűségeit. Ezt a folyamatot rugalmasan kezeljük, a köznevelési törvény előírásainak megfelelően. A gyermekek többsége 6-7 éves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Amennyiben kétség merül fel az iskolára való alkalmasság megítélésében, szakértői bizottság vizsgálatát kérjük.

Az óvó-védő funkcióban szem előtt tartjuk, hogy a játékra szánjuk a legtöbb időt.

Az iskolai életre való átmenet segítése érdekében a következőket vesszük figyelembe:

Biológiai alkalmasság terén

- ép idegrendszer
- ép érzékszervek
- fejlett testalkat
- élettani teherbírás

Testi és mozgásfejlettség terén

- mozgáskoordináció összerendezettsége, motoros képességek, téri tájékozódás nagymozgással cselekvés szintjén
- kialakult, összerendezett finommozgás (rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)
- csont és izomrendszer fejlettsége

Beszédfejlettség terén

Nyelvhasználat

- alakilag, tartalmilag értelmes beszédű
- általánosan tájékozott (családtagok, rokonság, lakcím, napszak, évszak, hét napjai)
- helyhatározók, névutók, mesénél a mondatok tartalmilag kapcsolódjanak egymáshoz
- ok-okozati összefüggések, időrendi kifejezések
- tiszta beszéd, nyelvtani alkalmazás szintje
- megfelelő szókincs, jó kifejezőképesség
- összefüggő folyamatos beszéd

Verbális kommunikáció terén

- beszédértés
- nyelvi kifejezőképesség

Érzelmi akaratil élet terén

- megfelelő önuralom
- kiegyensúlyozott érzelem

- képes elviselni, hogy nem mindig éri sikerélmény
- tudatos koncentrált szándékos figyelem (10-15'), kitartás
- alakuló feladattudat
- alakuló szándékos emlékezet

Értelmi fejlettség terén

- megfelelő ismeretek
- érdeklődés, kíváncsiság, érett gondolkodás, tud tulajdonságokat elkülöníteni, nem összességében észlel valamit
- képes hatos számkörben színtől, formától, mérettől, kiterjedéstől függetlenül mennyiségeket észlelni
- jó emlékezet, melyet már nem csak az érzelem irányít
- probléma-megoldási készség, lényeglátás
- analóg gondolkodási készség
- gondolkodási ismeretek: fogalomismeret, tájékozottság, összehasonlítás □ megkülönböztetés, következtetés, analízis, szintézis, számfogalom, téri időbeli viszonyok, szimmetria
- testséma ismeret, hallásérzékelés, látásérzékelés, tapintásérzékelés, koordinációs működés (kéz, láb, szem), kinezetikus érzékelés, keresztcsatornák működése, téri irányok, relációk, időérzékelés

Szociális érettség terén

Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint

- tágabb gyermekközösséghez tud alkalmazkodni, illeszkedni
- igényli a közösséget
- elfogadja és betartja a szabályokat
- az életkorának megfelelő az önállósága, önkiszolgálása
- az életkorának megfelelő feladattudat, feladattartás, munka-érettség
- szabályok betartása
- értékek elfogadása
- megfelelő magatartás
- empatikus közeledés a másik felé
- a felnőttek irányításának elfogadása
- megbízások elfogadása
- az életkornak megfelelő erkölcsi megítélő képesség, udvariasság, alkalmazkodás

Az itt jelölt képességfajták szerinti fejlesztés képezi óvodánkban az óvoda-iskola átmenet alapját.

Intézményünk az átmenet érdekében szorosan együtt működik a környező iskolákkal.

5.10. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE:

A folyamatos napirend hosszú, egybefüggő időt ad a spontán és a szervezett tevékenységekhez. Lehetőség van a játék differenciált továbbfejlesztésére, a tanulási folyamat végig vitelére.

Az óvodapedagógus szervezhet, azaz kezdeményezhet kötetlen, kiscsoportos vagy egyéni tevékenységeket. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermeket személyiségének kibontakoztatásában. A tanulás feltételezi a gyermek cselekvő aktivitását, a felfedezés örömét és a gyermek kreativitásának erősítését. Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus és az óvodai nevelőmunkát segítő alkalmazottak összehangolt munkáját.

A gyermek dönti el szabadon, részt vesz-e tanulási tevékenységben, vagy játszik.

- A kisebbeknek azt jelenti, hogy bármikor elmehetnek játszani.
- A nagyobbaknál csak akkor, ha azt a feladatot elvégezték.

A feladattudat, feladattartás kialakulása következtében nagyok szívesen vesznek részt a különféle tanulási helyzetekben ezáltal kialakul a szándékos figyelemtartás, szabálytudat, az iskola megkezdéséhez szükséges fejlettség.

Fontos, hogy minden gyermeknek tiszteletben kell tartani azt, hogy „az óvó nénivel foglalkozókat” nem szabad zavarni. A kötetlen foglalkozásokon csak a gyermek kíváncsisága, érdeklődése a döntő, így a kicsiket sem akadályozzuk a részvételben. A passzív szemlélők figyelmét is pártoljuk. Az óvónők szabadon szervezhetnek közös foglalkozásokat (középső- és nagycsoportosok részére) később csak az iskolába készülőknek. A három vegyes csoportból is teremthetnek alkalmat az óvónők a közös tevékenységekre. (pl. ünnepi készülődés, testnevelés, közös udvari mozgásos játék)

Az óvodapedagógus és a társak jelenléte motiválja a gyermekek tanulási teljesítményét, tudását, viselkedésének és magatartásának tartalmait.

A szervezett tevékenységekben való tanulás akkor eredményes, ha az adott témakör tartalmi kifejlődését több irányból teszi tapasztalhatóvá és a gyermekek számára választhatóvá.

A tanulás az óvodáskor végére, az óvodai élet sokszínű tevékenységeinek segítségével válik elkülönült önálló tevékenységi formává.

Heti ütemerv minta:

Hétfő	Külső világ tevékeny megismeré- se: Mese, vers				
Kedd		Ének, ének , énekes játék gyermektánc mese-vers			
Szerda			Rajzolás, festés , kézimunka, mese-vers,		
Csütörtök				Mozgás, úszás a Nemzeti Úszóprogram- ban.	
Péntek					Dramatizálás, bábozás, egyéb művészeti élmény

A heti ütemtervvel kapcsolatos alkalmazkodási feladatok:

A tevékenységi formák helyszíne: változó: csoportszobák, óvodakert, séták, kirándulások helyszíne

A folyamatos játék ideje alatt a rajzolást, tevékenységet, bábozást, dramatizálást a gyermekek szabad időkeretben választhatják.

A heti tervezés biztosítja az éves terv lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A heti terv változását fenntartjuk . Az élethelyzetek , a spontán helyzetek , a gyermekek igénye, fejlődésük üteme és az időjárás befolyásolja azt .A heti terv az Ovped rendszerbe kerül rögzítésre. Az egymásra épülő tevékenységeknél a komplexitásra

Napirend:

Idő	Tevékenységi forma	Tevékenység	Óvónői feladatok
6.00-10.00	Szabad választás, egyéni, vagy kiscsoportos	Folyamatos reggeli, Játék, kötetlen v egyéb tevékenység	A gyermek fogadása, egyéni tevékenységek, Szokás kialakítás, étkezési feladatok, önkiszolgálás, játék, Munkajellegű tevékenység,
10.00-11.45	Közös tevékenységek	Mese vers, Mindennapi testnevelés, Udvari vagy egyéb szabadon választott, közös vagy kiscsoportos tevékenység	Tevékenységek tervezett vagy spontán kialakítása
11.45-12.30	Kiscsoportos foglalkoztatási tevékenységi forma	Naposi teendők, étkezés mosdás, lefekvés, vetkőzés	Étkezés, mosdás, vetkőzés, pihenés irányítása egyéni gondoskodással
12.30-14.45.	Közös egyéni altatás	Mese, altató ceremónia	Mindhárom csoport igényei szerint.
14.45-hazamenésig	Kiscsoportos, egyéni	Gondozás, felkelés, öltözés, mosdás Étkezés, Játék vagy kiscsoportos kreatív tevékenység Egyéni fejlesztés, egyéni gondoskodás	

A napi tervezett tevékenységet az óvónő a nevelési helyzetekhez, és a gyermekek igényeihez igazíthatja.

5.11.A gyermekek fejlettségének mérése:

Mérés – értékelés- a fejlődés nyomon követésének elveinek érvényesítése

A mérés óvodánkban azt jelenti, hogy olyan eljárásokat alkalmazunk, amelyek eredményeképpen eljutunk a megismeréshez. A cél az, hogy minél több ismeretet kapjunk a gyerekekről, és mindezt természetes élethelyzetből merítve, nem kiemelve őt a játék vagy egyéb tevékenysége alól.

Legfontosabb módszerünk, a megfigyelés. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből kapott adatokat elemezzük. Fontos, hogy a mérés ne gátolja, hanem segítse a gyermek szabad fejlődését. A nevelés tervezése a gyermek mérési-értékelési

eredményére épül.

Elvünk, hogy a fejlődésben bármennyig el lehet jutni, a képességek nem egyszerre és nem egyenletesen fejlődnek. A rendszer nem standard jellegű, nincs végcél, a különböző szinteknek egyformán létjogosultságuk van, a gyermek részfunkciói részeredményeket mutatnak

2023-óta az eddigi méréseinket kiegészítve az OVPEd rendszerbe folytatjuk. A gyermekek fejlettségével kapcsolatban a megfigyelésekre támaszkodunk melyet a rendszerben rögzítünk. A gyermekek felmérése évente kétszer történik. Ennek eredményéről a szülőket tájékoztatjuk. Az egyes részképesség elmaradásnál igénybe vesszük az Ovped rendszer által felajánlott korrekciót és a fejlesztőpedagógusok,gyógypedagógusok segítségét.

5.12. Az óvodapedagógus és a nevelő oktató munkát segítő dajka együttműködése :

Az óvodában a nevelőmunka eredményességéhez a dajka is hozzátartozik . Célunk az óvodapedagógus és a nevelő –oktató munkát közvetlen segítő dajka munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében.

Pedagógia programink konkrétan körülhatárolja azokat a feladatokat amelyeknél számíthatunk a segítségükre, egyértelművé tesszük számukra ,hogymely pedagógiai kérdésben van véleményezési vagy döntési jogkörük.

A dajka kompetens szerepköri feladatai:

- az óvoda óvó –védő funkciójának teljesítése
- a megszerzett ismeret ,tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése
- saját elfogadó attitűdjének kiépítése
- lelki egészségének védelme
- az óvodapedagógus útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód és differenciálás elvét
- segítse a gyermekek tevékenységét
- képezze magát
- a gyermekekről kapott információt továbbítsa felettesének.

6.A CSALÁD ÉS AZ ÓVODA KAPCSOLATA, AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS FORMÁI ÉS FEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI.

A család az első olyan közösség, amely a 3-7 éves korú gyermek személyiségi fejlődésében jelentős, meghatározó szerepet tölt be. A gyermek egy fejlődő személyiség, fejlődését öröklött tulajdonságok és a környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A szülő jogai és kötelességei

Kivonat a Kt.14. §/2/ és a Kt.24. § alapján, valamint a Kt.2. sz.mellékletéből.

- a) Gondoskodjon gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- b) Biztosítsa gyermeke óvodai nevelésben való részvételét...
- c) Rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal,
- d) Elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda... rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- e) A gyermek-ha a törvény másképp nem rendelkezik- abban az évben, amelyben harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.
- f) A pedagógus, ill. a nevelő... munkát segítő alkalmazott az óvoda vezetője útján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 17.§-ára is tekintettel-köteles az illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha a gyermek... súlyos veszélyhelyzetbe kerülhet, vagy került.

Ezen törvényi rendelkezések alapján fogalmazzuk meg a szülővel kialakítandó kapcsolatunkat, a szülők partneri segítségét kérjük a gyermek nevelése érdekében.

Az óvoda alapelvei a szülői házzal kapcsolatban:

- A nevelésben az óvoda a család elsődlegességét ismeri el. A gyermek fejlődését az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja.
- A szülők a gyermek óvodába lépése előtt megismerhetik az óvodát, elegendő információt kaphatnak az óvoda programjáról,, megismerhetik az óvoda házirendjét.
- A szülőknek lehetőséget adunk arra, is hogy csoportot, nevelői team-et választhassanak.
- Az óvodapedagógus és a nevelés oktatást segítő , dajka ismerjék meg és fogadják el a család szokásait,sajátosságait, szabályrendszerét, s segítsék a családot abban, hogy a gyermek zökkenőmentesen illeszkedjék be az óvodai életbe. A szülők kérései és lehetőségei, a gyermek igényei szerint szervezzék meg az óvónők a beszoktatás folyamatát.
- A szülők véleményükkel, segítségükkel formálják az óvoda életét.
- A szülő fogadja el az óvodapedagógus segítő tanácsait és működjön vele együtt a gyermek harmonikus személyiségfejlesztése érdekében.

- Az óvodapedagógus kapcsolatában éreztesse az őszinte érdeklődését, empátiáját, segítő szándékát a gyermek nevelése érdekében.
- Az óvoda igényes gondoskodással és nevelőmunkával alapozza meg a jó kapcsolatot.
- Az óvoda gyermekvédelmi tevékenységével segíti a családokat abban, hogy a gyermek az óvodában, vagy az óvodát segítő partnerintézményektől, hatóságoktól megkapja mindazt a segítséget, amit szociális, egészségügyi vagy más élethelyzetük megkíván.

A kapcsolattartás formái:

- Beíratás előtti nyitott napok az óvoda életének megismerésére
- Fokozatos anyás beszoktatás a gyermek és a szülők igényei szerint
- A gyermekek előéletének anamnézisének megismerése (mint a személyiségfejlesztés alapja) a szülők segítségével.
- A szülői igények és vélemények felmérése, a felmérés tapasztalatainak értékelése és korrekciója.
- Családlátogatások óvodába jövetelt megelőzően és megállapodás, ill. igény szerint. (évente legalább egy alkalommal)
- Nyitott óvoda és napi óvónői fogadóóra a nevelés eredményeinek megbeszélésére.
- Napi találkozások az alapvető információk átadására.
- Szülői összejövetelek, szülői tanfolyamokon való részvétel.
- Ünnepeken, kirándulásokon, játszóházak, gyerek-szülői programokon való részvétel.
- Nevelőtestületi értekezleten való részvétel. (Szülői Szervezet képviselőjében)
- Óvodai munkadélőtt-munkadélután szervezése a gyermekprogramok előkészítésére, az óvoda udvarának, kertjének karbantartására.
- Az óvodát segítők munkájának elismerése.
- Szakirodalom ajánlás, -kölcsonzés, cikkek, tanulmányok közzététele a faliújságokon.
- Nevelési tanácsok kérése. (egyénilag, illetve szülői összejövetelen)
- Szülői nevelési tréningek szervezése szakemberekkel.

A szülői házzal való együttműködés tartalmát évente egyeztetjük a Szülői Szervezet képviselőjével. Az óvoda éves tervében (rendezvénytervében) kerül megfogalmazásra a családdal való együttműködés konkrét terve. A kapcsolattartás segítésére módszertani segédanyagot munkálunk ki.

7.A GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK:

„A nevelési-oktatási intézmények közreműködnek a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együtt működnek a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.”

Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, pedagógiai eszközökkel való segítése.

A gyermekvédelem célja : a prevenció

Az óvodai gyermekvédelem óvja, védi a gyermeket ,szocializálja a személyiségét , fejleszti képességeit ,figyelembe véve a gyermekek eltérő fejlődési ütemét. Az esélyegyenlőség csökkentését figyelembe véve a befogadó környezet kialakítását és az előítételek kialakulásának megelőzését valljuk.

A 1991.évi LXIV. a gyermekek jogáról szóló törvény értelmében a gyermek jogait és érdekeit szem előtt tartjuk .

Az óvodai nevelőtestület feladatai a gyermekvédelem területén:

- Elősegíteni a hátrányos helyzetű ,a sajátosnevelési igényű ,migráns gyermekek bekerülését, óvodába járását.
- Biztosítani a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvintézkedéseikre javaslatot tenni.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni.
- A feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervet készíteni és végrehajtani, a felzárkóztatást megszervezni.
- A tehetséggondozást megvalósítani, illetve elősegíteni.
- Az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködni.
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részt venni, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolni.
- Az integrált nevelést elősegíteni a gyermekek problémái szerinti súlyossági foknak megfelelő ellátási formában.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérni, szükség esetén jelezni a hiányzást.
- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást javaslatával elősegíteni.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segíteni a gyermek családban történő felnevelését.

- A szülővel való kapcsolat kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése.
- Jó kapcsolat kiépítése a helyi társadalom gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.
- A segítségnyújtás során minden esetben a családhoz igazodó megoldásokra törekszünk.

7.2.A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések:

Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz amely, a gyermeki személyiség kibontakoztatásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük :

- az óvodai ellátáshoz kapcsolódó juttatásokhoz való hozzáférés során
- a gyermeki jogok gyakorlása során
- segítséget nyújtunk a tehetség csírákkal rendelkező és a fejlődésben elmaradó gyermekeknek.
- Szükség esetén az óvoda alapítványa is részt vesz ebben a munkában.

A gyermekvédelmi felelős munkája:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvónők között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, ill. a családdal kapcsolatos intézkedéseket, és azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzik.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, ill. a megszüntetés okait.
- Elősegíti a csoportvezető óvónők felderítő tevékenységét. Szükség esetén családlátogatásokat végez a csoport óvónőivel.
- Javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környeztanulmány elkészítésében, ahol szükséges.
- Részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában, mint a vezető óvónő szakembere.
- Ha a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása érdekében tett óvodai intézkedési lehetőségek kimerültek, felveszi a kapcsolatot az illetékes szervekkel. Intézkedést kér azokról a szakemberektől, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában. (Gyermekjóléti Szolgálat, védőnő, orvos, gyámügy, jegyző).
- Fontos feladata, hogy segítse és szorgalmazza a veszélyeztetettség, hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.
- A jogi szabályozás változásait nyomon követi, hogy szakszerűen és jogszerűen tudjuk működtetni óvodánk gyermekvédelmi rendszerét.

A családok életvitelében, szociális helyzetében történt jelentős változások esetében intézményi szintű gyermekvédelmi tanácskozás összehívását kezdeményezheti, óvodai dolgozók, Szülői Szervezet képviselői, más meghívott gyermekvédelmi, vagy fenntartói szervezet képviselői részvételével

8.Boldogságóra Program

A.2020.nevelési évben csatlakoztunk a Jobb veled a világ Alapítvány által eléltre hívott programhoz.

Feladatunk:

- énkép, önismeret fejlesztés mely során a gyermekek képesek önálló problémamegoldásra.
- vidám napok biztosítása
- optimista életszemlélet kialakítása
- magabiztosság, egymásra odafigyelés kialakítása
- az emberi különbözőségének megértésére, elfogadására ,tisztelőben tartására nevelés

Célunk:

- a gyermek ismerje meg saját értékeit
- bízzon önmagában és kőoességeiben
- élethelyzeteket könnyen tudjon megoldani
- pozitív életszemlélet kialakítása

Boldogságóra program:

Az érzelmi,erkölcsi értékorientált közösségi nevelés kiegészítésére kapcsolódtunk a programhoz mellyel a gyermekek pozitív életszemléletéhez szeretnénk hozzájárulni.A program célja a pozitív pszichológiai kutatásokra támaszkodva a gyermekek személyiség fejlesztése , a boldogság összetevőinek , feltételeinek ismertetése , a konfliktuskezelés támogatása , a mentális egészség megóvása.

A Boldogságprogram végigkíséri az egész évet.

A program témái:

- a hála gyakorlása
- az optimizmus gyakorlása
- a társas kapcsolatok ápolása
- a jó cselekedetek gyakorlása
- elköteleződés egy cél mellett
- megküzdési stratégiák
- apró örömök
- megbocsájtás gyakorlása
- testmozgás
- fenntartható boldogság

9. A Biztonságos Óvoda programja :

A „Biztonságos Óvoda” program célja az óvodások biztonságosabb közlekedésre való felkészítésének elősegítése: az óvodák, óvodapedagógusok közlekedésbiztonsági szakmai támogatása, a közlekedésbiztonsági ismeretek széles körben történő terjesztése a korcsoport sajátosságait figyelembe véve. A korcsoport elérésében fontos közvetítő szerepe van az óvodapedagógusoknak, akik közvetett célcsoportnak számítanak.

A „Biztonságos Óvoda” Programról

Elsődleges cél az óvodások érzékenyítése, biztonságos közlekedésre felkészítése a korcsoport sajátosságait figyelembe véve.

Mivel óvodás korban még nem beszélhetünk önálló közlekedésről, ezért a korosztálynak megfelelően az alapok elsajátításához egy kidolgozott módszertani anyagot használunk az ismeret átadásában.

A közlekedésre nevelés legfontosabb céljai az óvodás korosztályban:

A gyermekek, mint védtelen közlekedők közlekedésének biztonsága.

Megtanítani, mi a helyes és mi a helytelen a közlekedésben.

Az alapvető közlekedési ismeretek játékos átadása.

Szülők és pedagógusok bevonása az attitűdváltozás elérése érdekében.

Lehetőségek a megvalósításra, együttműködésre:

Kresz-pálya használata:

Társasjátékok témához kapcsolódóan – Ki tudja jobban a szabályokat?

Kerékpáros ügyességi verseny, kerékpár tartozékainak ismerete

Szülő-gyermek szerepcsere: a gyermek vezeti a gyalogosan közlekedő szülőt

Helyi civil közösségek, önkormányzat, rendőrség bevonása

Játékos közlekedési vetélkedő családok bevonásával

Mintakövetés szerepe a közlekedésre nevelésben:

A gyermek szinte akaratlanul és tudattalanul lemásolja környezete szereplőinek viselkedését. Ebben a mintakövetésben segíti a szemléletes, képszerű, mozgásos sémákban történő gondolkodása is. A gyermek számára a szülők és az óvodapedagógusok az első számú „mintaadók”. A közvetlen környezetükben lévő felnőttek közlekedési magatartása, személyes példamutatása jelentős mértékben meghatározhatja a gyermek közlekedési szabályokhoz való hozzáállását. Amennyiben a gyermek azt látja, hogy a szülők, óvodapedagógusok betartják a

közlekedés szabályait, s őt is hasonló szellemben nevelik, akkor a pozitív minta tovább öröklődhet.

10. Állatbarát Óvoda Programja :

Óvodánk 2023 –ban szerezte meg először az Állatorvos tudományi Egyetem által kiírt címet . Célunk az örökös Állatbarát Óvodai cím megszerzése melyhez 5 alkalommal kell megszereznünk az Állatbarát Óvoda címet.

Hiszünk az állatbarát pedagógiában és valljuk , hogy az állatok védelmére szeretetre , a felelős állattartásra való nevelést már az óvodában kell elkezdni.

11..A HAZÁJUKAT ELHAGYNI KÉNYSZERÜLŐ (MIGRÁNS) CSA-LÁDOK GYERMEKEINEK NEVELÉSE :

A Kistáltos Nevelési Program biztosítja a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelését, önazonosságának megőrzését, hagyományuk ápolását, erősítését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek fogadásánál, beszoktatásánál nagyobb törődés, gondoskodás biztosítása.
- Kommunikációs nehézségek leküzdése, ha kell segítséggel. (Közös nyelv keresése a szülőkkel)
- Egyéni szükségletekhez igazítjuk a gyermek fejlesztését.
- Fontos a szülővel a jó kapcsolat biztosítása.
- A gyermek otthonról hozott kultúrájának megismertetése.
- Az óvodás társakkal. (általuk hozott könyvek, filmek, zenei anyagok)
- A migrációs traumák csillapítása és kezelése
- Az éntudat , jövőkép kialakítására gondolva az érzelmi és értelmi nevelés fejlesztése

12.AZ ÓVODA KAPCSOLATAI MÁŠ INTÉZMÉNYEKKEL

A kapcsolatok indítékai ::

- A gyermekek érdekében szükséges átmenetek megkönnyítése az óvodát megelőző és az óvodát követő intézményekkel.
- A gyermekek prevenciójának és egészségnevelésének, gyógyításának, az egészséges életmódra felkészítés segítése óvodai és egészségügyi szakemberek együttműködésével.
- Az óvoda dolgozóinak munkahelyi egészségvédelméhez a dolgozók rendszeres orvosi vizsgálatát az óvoda orvosa végzi.
- A speciális nevelést, fejlesztést igénylő gyermekek egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésének, egyéni fejlesztési terveinek elkészítése érdekében-kapcsolat a Nevelési Tanácsadó pszichológusával, fejlesztő pedagógusával, logopédusával.
- Az irodalom megszerettetése, az olvasóvá nevelés érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a gyermekkönyvtárral.
- A művészeti nevelés és a történeti értékek gyermeknek is érthető kincseit a Kisgaléria és a Múzeum, valamint a Monostori Erőd közvetítésével mutatjuk meg gyermekeinknek.
- Színházi, bábszínházi élő előadás élménye érdekében kapcsolatot tartunk ezen intézményekkel.
- Az óvodai nevelés szakmai érdekvédelmi szervezetével a Magyar Óvodapedagógiai Egyesülettel, valamint a Pedagógus Szakszervezettel, mint érdekképviseleti fórummal folyamatos, aktív kapcsolatot tartunk fenn.
- Nemzetközi folyamatos szakmai kapcsolatot ápolunk a finn Lieto Hanhilinnan Óvodájával, az a szlovákiai magyar Hetény Óvodájával, (mint a Kárpát medencei magyar intézmény), valamint a Sosnowiec lengyel testvérvárosunk Gesztenyés Óvodájával. Továbbá kapcsolatot tartunk a „Flying words ” pályázatban résztvevő spanyol, bolgár . lengyel társintézményekkel
- A fenntartóval, Komárom város Polgármesteri Hivatala Intézményfelügyeleti Osztályával kölcsönös, szabályozott kapcsolatunk van. Kapcsolatunkat az ÖMIP írásos formában tartalmazza.

Az együttműködés formái:

- A pedagógusok látogatásai egymás intézményeiben
- Volt tanítványaink meglátogatása, fejlődésük megbeszélése
- Továbbképzéseken, előadásokon való részvétel egymás intézményeiben
- szülői értekezleten való részvétel
- ünnepeken való részvétel
- gyermekek látogatása az intézményekben
- szakmai megbeszélések szervezése
- tréningek szervezése
- egymás pedagógiai és minőségbiztosítási programjainak megbeszélése
- kulturális /irodalmi-zenei /rendezvényen való részvétel, múzeum –és tárlatlátogatás
- pszichológiai megbeszélés, tanácsadás, esetmegbeszélés, egyéni fejlesztési tervek készítése, a terápia és a fejlesztés megbeszélése
- szűrővizsgálatok, előadások tartása, egészségügyi tanácsadás.

Együttműködési tervek készülnek :(Évente-egyeztetéssel)

- Bölcsődével
- Petőfi Sándor Általános Iskolával
- Feszty Árpád Általános Iskolával
- Az óvoda védőnőjével és gyermekorvosával
- A Nevelési Tanácsadóval
- A Gyermekkönyvtárral
- Gyermekjóléti Szolgálattal
- Szülői Szervezettel

13.ÓVODÁNK ÁLTAL ELLÁTOTT KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK .

Célunk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése ,speciális igényeinek figyelembe vétele ,egyéni képességeikhez igazodó , legeredményesebb fejlődésük elősegítése .

Helyzetkép:

Óvodánkban 1 fő pedagógiai asszisztens nyújt segítséget ebben a munkában. Ezen felül a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai végzik a logopédiai fejlesztést,

Az Alapító Okiratunk alaptevékenységéhez tartozik a: 851012 sajátos igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása.

Fogyatékoság típusa:

1.mozgásszervi fogyatékoság.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmuk minden gyermek számára szükségesek.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akarat-erő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

Figyelünk arra, hogy a sajátos nevelésű igényű gyermeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg.

A fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a gyógypedagógus, gyógytornász diagnózisára, javaslataira építjük.

A fejlesztés elemeit, felépítését a gyermekek fejlettségi szintje, fejlődési üteme alapján határozzuk meg.

Az óvodai napirendben törekszünk arra, hogy a fejlesztő foglalkozások mellett a közösségben szervezett tevékenységekben és a szabad játékban minél több lehetőségük legyen kipróbálni önmagukat.

Fejlesztő tevékenységünk során nagy figyelmet szentelünk a transzferhatásra és arra, hogy lehetőleg minél több sikerélménnyel, pozitív elfogadással találkozzon a sérült gyermek.

Alternatív lehetőségeket biztosítunk a tevékenységek megválasztásában, melyekben személyiségük kiteljesedhet.

Mindezeket szem előtt tartva a sokoldalú tapasztalatszerzésre és a többszöri visszatérő gyakorlásra fektetjük a hangsúlyt.

A célzott fejlesztésen kívül a játékot is a fejlesztés fontos színterének tekintjük.

Olyan játékszert dolgozunk ki, mely felöleli a személyiséget alkotó összes képességet, fejlesztendő területet.

a. A FEJLESZTÉS FŐBB TERÜLETEI:

- Testséma- énkép: saját test megismerése, a reális önismeret megalapozása.
- Mozgáskoordináció: motoros és egyensúlyi rendszer fejlesztésén keresztül igyekszünk kialakítani a helyes testtartást, a két testfél koordinációját, a helyes egyensúlyi reakciókat, mozgásos ügyességet, harmonikus, összerendezett, koordinált mozgást.
- Térorientáció,
- Figyelem: mozgás- vizuális,- auditív észlelés területén.
- Megfigyelés- emlékezet
- Finommotorika: formaészlelés
- Szociális képességek: szabály,- feladattudat,- önkiszolgálás,- együttes tevékenység, - alkalmazkodás,- viselkedés.
- Kreativitás- önkifejezés
- Kommunikációs készségek fejlesztése, beszéd- anyanyelv elsajátítása

A játék és mozgás óvodánkban nagy hangsúlyt kap, ezért az eszközellátottságot is ehhez alakítottuk ki.

Csoportszobáink tornatermünk jól felszerelt.

Ligetes, füvesített udvarunk optimális feltételt nyújt gyermekeink játék, és mozgásigényének kielégítéséhez, és egészséges fejlődésük biztosításához.

Hallássérült gyermek esetén .

Hallássérült gyermeke a beszéd megértésére nem vagy csak részben képes:

Az óvodai nevelés központi feladata: az audiológiai gondozásra épített nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása és ezek fejlesztése.

.A hallás fejlesztése , a hangos beszéd aktív használatának építése,a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia prevenció fejlesztési feladat, a nyelvi kommunikáció rendszerében.

Az enyhe fokban hallássérült –nagyothalló gyermek az emberi beszédhang , a környezeti hangok korlátozott felfogására képes .A beszédfejlődésük késve, de spontán megindul. Esetenként speciális segítségre van szükség. Fejlesztésükben nagyhangsúly fektetünk a beszéd indításra a kommunikációs

igény és tevékenység állandó erősítésére, a beszédértés , a szókincsfejlesztés nyelvhasználatba építésére, a beszédérthetőség folyamatos javítására. A nagyothalló gyermekek így különböző mértékben megközelíthetik társaik nyelvi teljesítményét

.Fejlesztésük szurdópedagógus segítségével, egyéni fejlesztési terv alapján történik

A beszéd fogyatékos , akadályozott beszédfejlődésű gyermek :

fejlesztésében odafigyelünk az anyanyelvifejlettség emelésére, a beszédszervek erősítésére, a beszédhangok tiszta ejtésére, szókincsbővítésre, az utánzóképesség erősítésére. A speciális terápiákat alkalmazó intenzív , komplex , az életkori sajátosságoknak megfelelő , a játékosságot mindig szem előtt tartó környezetben tartjuk .A gyermek beszédfejlődését segíti : az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, valamint a speciális terápiák amiket logopédus végez egyéni vagy kiscsoportos formában.

Értelmi fogyatékos gyermek:

Az enyhén fogyatékos gyermek fejlesztése gyógypedagógus segítségével történik a többi gyermek-vel együtt.

A középsúlyos értelmi fogyatékos gyermeknél fontos a korai fejlesztés. .Az óvodában fokozottan figyelni kell a rendszerességre , az utánzás lehetőségére ,a gesztussal kísért egyszerű szóbeli utasításra a művészeti tevékenységek alkalmazására.

Az autista, autisztikus gyermek:

Társas viselkedésük és kommunikációjuk sajátos gondolkodási képességeket tükröz.

Jellegzetes viselkedési tüneteket mutatnak. Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermeknek minél

hamarabb rehabilitációs terápiában kell részt vennie. Ha a korai speciális terápia kimarad az óvodai fejlesztés fő célja: a viselkedésproblémák, viselkedés és gondolkodási képességek , a korai elemek , készségek kialakítása (szobatisztaság, önkiszolgálás, étkezés) ,Az autisztikus gyermek szükségleteinek fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása és speciális módszerek módszerekben képzett szakember jelenléte szükséges.

13 .Tehetség gondozás:

A tehetség fogalma még ebben a korban csak mint lehetőség jelenik meg.

Bizonyos kiemelkedő speciális képességek már az óvodáskorban megjelenhetnek.

Ezek kiteljesedése csak évekkel később várható. Az óvodás gyermek esetében tehetségcsíráról be-szélhetünk.

Az óvodai tehetség gondozás főbb célja:

az egyes gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerése, a kibontakozás feltételeinek megteremtése.

Tehetségjegyek:

-átlag feletti általános képesség (magas szintű elvont gondolkodás, fejlett anyanyelvi képességek,jó

memória, hatékony információ feldolgozási stratégiák).

-átlag feletti speciális képességek:

nyelvi, zenei, matematikai –logikai, vizuális, mozgásos, szociális képességek

-átlag feletti kreativitás

-átlag feletti feladat iránti elkötelezettség

Az óvodapedagógus feladatai:

-kreatív önkifejezés lehetőségének biztosítása

-művészeti tevékenységek gyakorlásának lehetőségének biztosítása

-differenciálás lehetőségének biztosítása

-változatos tevékenységek biztosítása

-érdeklődés alapján tevékenység választásának lehetősége.

-gazdag élményszerző programok biztosítása a mindennapokban

14.Óvodai ünnepeink:

Oviolimpia (szeptember)

Az év első programja a családokkal egy szombat délelőtt.

Előzményei, szervezési feladatok

- eszközök előkészítése állomásonként
- menetlevelek nyomtatása
- kerékpárok, futóbiciklik előkészítése
- oklevelek nyomtatása
- zöldségek, gyümölcsök megvétele, előkészítése
- hangosítás, hangfal.

Célja, feladata:

- a szülők, gyermek, óvoda kapcsolat rendszerének megalapozása, ápolása
- egészséges életmódra nevelés
- a mozgás megszerettetése
- és nem utolsó sorban az óvoda hagyományainak ápolása

- a városi autómentes világnap városi rendezvényeihez kapcsolódva szervezzük.

Résztevők :

- gyerekek, szülők, testvérek, visszavárjuk a régebbi óvodásainkat, óvodai dolgozók.

Menete:

- gyermekek, szülők fogadása
- ünnepélyes zászlófelvonás olimpiai eskütétel
- köszöntő az óvoda udvarán, rosszidő esetén a tornateremben
- városi autómentes nap keretein belül, láthatósági mellényben, ligetkör a Jókai ligetben kerékpárral
- közös bemelegítés zenére
- játékos sportfeladatok csoportonkénti állomásokkal (az elvégzett játékos feladatok teljesítéséért pecsétek megszerzése a menetlevelekbe)
- oklevelek átadása a családoknak
- a program zárása közös zöldség és gyümölcs fogyasztása.

Módszer:

- bemutatás
- magyarázat
- játékos tevékenykedtetés
- ellenőrzés, dicséret, buzdítás .

Márton nap

Előzménye, szervezési feladatok:

- játszóház csoportonként, szülőkkel lámpások készítése
- csoportonként a gyerekekkel libás mondókák, dalok, népi játékok megismertetése
- tevékenységekkel ráhangolódás az ünnepre
- az alapanyagok beszerzése, megvásárlása és elkészítése
- az udvar díszítése lámpásokkal, hangulatteremtés.

Célja, feladata:

- hagyományok ápolása
- intézmény és a családok közötti kapcsolat erősítése és mélyítése
- esztétikai élménynyújtás.

Résztevők:

- gyerekek, szülők, testvérek, visszavárjuk a régebbi óvodásainkat, óvodai dolgozók.

Menete:

- gyermekek , szülők köszöntése, fogadása
- lámpások kiosztása
- felvonulás, énekszóval a Jókai ligetbe
- vendéglátás az óvoda udvarán, tea, zsíros kenyér, lila hagyma.

Módszer:

- játékos cselekedtetés
- gyakorlás
- dicséret
- beszélgetés
- motiválás.

András nap

Előzmények, szervezési feladatok:

- A három csoport nagycsoportosai közös műsorral készülnek.
- Ünnepi ráhangolódás csoportonként.
- Alapanyagok megvásárlása, előkészítése.
- Helyszíne az óvoda tornaterme.

Célja, feladata:

- Néphagyományok ápolása.
- Az ünnepi várakozást lelki felkészítéssel megtervezett tevékenységekkel éljük át a gyerekek. Őszi ünnepkör lezárása és a téli ünnepkör megnyitása.

Résztevők:

- Gyerekek és az óvoda dolgozói.

Menete:

- Óvoda kis- és középső csoportosai a tornaterem szőnyegén ülve várakoznak.
- A nagycsoportosok előadják az András napi műsorukat.
- A kisebbek táncházba hívása.
- Az Adventi koszorú első gyertyájának meggyújtása – Elcsendesedés
- Előkészített finomságok elfogyasztása.

Módszer:

- Bemutatás, gyakorlás, játékos cselekedtetés. Utánzás, motiváció, értékelés.

Mikulás

Előzmény, szervezési feladatok:

- Adventi előkészületek.

Cél, feladat:

- Hagyományápolás

Menete:

Óvodánkba minden évben december elején ellátogat a Mikulás. A gyerekek életkori fejlettségüknek megfelelően más- más műsorral készülnek a fogadására.

A kiscsoportosok kis verssel, dallal, a nagyobbak már több, és hosszabb előadással örvendeztetik meg a kedves vendéget. A Mikulás mindenkit egyesével köszönt és átadja az ajándékát. Előfordul, hogy segítségképpen krampuszokat is hoz magával. A szülők aprósüteményekkel és üdítővel járulnak hozzá, hogy ez az ünnep, igazi ünnepi formát öltson.

Résztevők:

- gyermekek, óvoda dolgozói, Mikulás

Módszer:

- játékos cselekedtetés
- gyakorlás
- dicséret
- beszélgetés
- motiváció

Karácsony

Előzmények, szervezési feladatok:

- Csoportonként adventi ráhangolódás, beszélgetés az ünnepről
- játszóház szervezése
- a három csoport nagycsoportosainak közös műsorának összeállítása és gyakorlása
- ajándékok megvásárlása
- az óvoda épületének és udvarának ünnepi díszbe öltöztetése
- az óvoda dolgozói feldíszítik a fenyőfát.

Célja, feladata:

- közös felkészülés, a közösségi elmélyülést szolgálja
- hagyományok ápolása.

Résztevők:

- gyermekek, óvodai dolgozók, nyugdíjas dolgozók.

Menete:

- a kis- és középső csoportosok a tornateremben élik át a nagycsoportosokkal együtt az ünnep örömeit
- a negyedik gyertyagyújtása után kerül sor az ajándékok kibontására a csoportokban

- játék az új ajándékokkal.

Módszer:

- játékos cselekedtetés
- gyakorlás
- dicséret
- beszélgetés, motiváció

Magyar Kultúra Napja

Előzmény, szervezési feladatok:

- Hungarikumokból tárgyak, eszközök gyűjtése, kiállítás szervezése.
- Csoportonként ráhangolódás az ünnepi eseményekre.
- Játszóház csoportonkénti átjárással.

Célja, feladatai:

- nemzeti értékeink megőrzése
- Magyarország jelképeinek megismertetése (Himnusz, zászló....)
- kulturális értékeink megismertetése, megőrzése.
- magyarság tudat megerősítése.

Menete:

- a kiállítás megrendezése, megtekintése
- csoportonként ráhangolódás az ünnepi eseményekre, magyar népmesékkel, népi dalosjátékokkal, népdalokkal
- a játszóház lebonyolítása a felnőttek koordinálásával..

Módszer

- bemutatás
- beszélgetés
- játékos cselekedtetés
- motiváció
- értékelés

Március 15.

Előzmény, szervezési feladatok

- Csoportonként elkészítjük a kopjafához kitűzött nemzeti színű jelképeket.
- Verset, dalokat tanulunk.
- Beszélgetés az ünnepről.
- Verbunkosok, katonadalok CD-ről hallgatása.

Célja, feladatai:

- nemzeti értékeink megőrzése
- Magyarország jelképeinek megismertetése (Himnusz, zászló....)
- kulturális értékeink megismertetése, megőrzése.
- magyarság tudat megerősítése.

Résztevők:

- Komáromi óvodások, óvodai dolgozók.

Menete:

- Önkormányzat meghívására a nagycsoportosokkal kimegyünk az Alapi Gáspár tér kopjafájához.
- Műsor megtekintése.
- Kitűzzük a gyerekek által elkészített nemzeti színű jelképeket.
- Versek, dalok eléneklése, elmondása közösen a város óvodásaival.
- Himnusz meghallgatása.

Módszer:

- Beszélgetés
- magyarázat
- cselekedtetés
- bemutatás, motiválás

Kistáltos Nap

Előzmények, szervezési feladatok:

- Az óvoda névadójának megünneplése.
- A város óvodáinak, az óvoda fenntartóinak és a testvéróvodáknak a meghívása.
- Műsor összeállítása, gyakorlása.
- Az óvoda épületének és az udvarnak a feldíszítése.
- A vendéglátáshoz szükséges alapanyagok beszerzése, előkészítése.
- Az óvodát támogató szülők részére oklevelek nyomtatása.
- A vendégműsor megszervezése.
- Gyerekprogramokhoz kapcsolódó szervezési feladatok (pl. ugrálóvár, kisvonat...)
- Torta megrendelése.
- Alkalmanként kiállítás szervezése.

Célja, feladatai:

- Hagyományőrzés.
- Jó kapcsolat a fenntartókkal, a város és környék óvodáival.
- A család és az óvoda jó kapcsolatának ápolása és mélyítése.
- Közösségépítés.

Résztevők:

- Gyerekek, alkalmanként gyerekcsoportok fogadása
- Szülők
- Fenntartó képviselői
- Város és környék óvodáinak dolgozói
- Óvodai dolgozók

Menete:

- Vendégek fogadása
- Zászló felvonás
- Köszöntő
- Májusfára szalagok felkötése a szülők segítségével
- Meglepetés műsor
- A támogató szülők oklevelének átadása ünnepélyes keretek között.
- Vendéglátás.
- A torta elfogyasztása csoportonként.

Módszer:

- Beszélgetés
- Cselekedtetés
- Motiváció
- Értékelés

Farsang

Előzmények, szervezési feladatok

- Versek, dalok, mondókák megismertetése, gyakorlása
- beszélgetés a naphagyományról
- csoportszoba díszítése
- ráhangolódás tevékenykedtetéssel
- szülők meghívása
- jelmezek bemutatásának előkészítése.

Célja, feladatai:

- Néphagyományok ápolása, mélyítése
- közösségi szellem erősítése
- óvoda – család kapcsolatának erősítése
- szocializáció fejlesztése, bátor kiállítás gyerekek, felnőttek előtt.

Résztevők:

- gyerekek, óvodai dolgozók, szülők, hozzátartozók.

Menet:

- teremrendezés
- gyermekek fogadása jelmezben
- vendégek fogadása
- köszöntés, jelmezek bemutatása farsangi dalokkal, versekkel
- vidám hangulat teremtése zenével, tánccal.

Módszer:

- beszélgetés, bemutatás, játékos cselekedtetés
- mozgás utánpótlás, dicséret.

Tanévzáró, ballagás

Előzmények, szervezési feladatok:

- A helyszín (tornaterem) feldíszítése, teremrendezés
- műsor összeállítása, a gyerekek érettségének figyelembevételével
- a zene, hangosítás megoldása
- a szülők, hozzátartozók meghívása.

Célja, feladatai:

- közösségi érzés erősítése
- a nagyok elbúcsúztatása.

Résztevők:

- gyerekek, óvoda dolgozói, szülők, testvérek hozzátartozók.

Menete:

- vendégek fogadása
- vendégek köszöntése
- az ünnepi műsor előadása
- a ballagók elbúcsúztatása.

Módszer:

- játékos cselekedtetés
- beszélgetés
- magyarázat
- gyakorlás
- értékelés, dicséret.

A városi rendezvényekhez és a városi intézmények programjaiba a tanév folyamán lehetőség szerint kapcsolódunk .

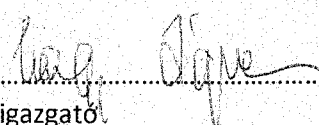
- A leendő elsősök verset mondanak az általános iskolák évnyitó ünnepségein, óvónők kíséretében
- Az autómentes világnap
- A magyar népmese napja
- A zene világnapja (látogatás a zeneiskolában)
- Mozdulj Komárom
- Nyílt órák látogatása az iskolákban (a gyerekek fejlődésének nyomon követése)
- „Kincset ér” program
- Március 15-én közös megemlékezés a kopjafánál
- A magyar költészet napján a közösségi házban a nagycsoportosok számára rendezett műsor
- Múzeum pedagógiai napok látogatása
- A városi gyerekkönyvtár által rendezett programok látogatása
- Részvétel a Bozsik program rendezvényein
- Úszás a nagycsoportosoknak
- Iskolalátogatás a nagycsoportosokkal
- Óvodák ünnepi hetéhez való kapcsolódás (pl.: rajzpályázat)
- A meghirdetett rajzpályázatokon való aktív részvétel

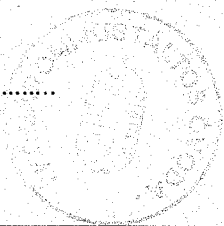
Ezeken kívül az óvoda által esetenként, alkalmanként meghívott művészek előadásai, báb-előadások, koncertek, stb.

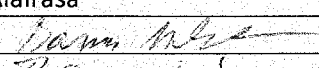
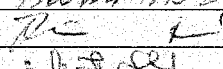
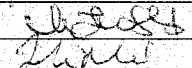
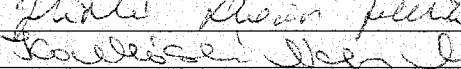

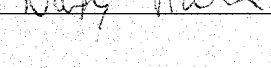
A helyi nevelési programban megrendezett eseményeket előnyben részesítjük, ha ütközik a városi rendezvényekkel .

A törvényi változások figyelembevételével módosítva:

Komárom, 2024. jan. 15.

igazgató

Óvodapedagógus neve	Aláírása
Baross Izabella	
Hinsicz Tímea	
Mihalik Ildikó	
Jelinekné L. Gabriella	
Kalkóczkáné N. Andrea	
Nagy Andrea	

A pedagógiai programot jóváhagyta

(NKT.26.§ (1)

Fenntartó:	Aláírás:	Dátum:
A dokumentum jellege : Nyilvános		Megtalálható az intézmény honlapján

Az új átdolgozott Pedagógiai Programnak nincs költségvetési vonzata a fenntartóra nézve:

Készült : 2 példányban : - 1 A komáromi Kistáltos Óvodában

- 1 a Komárom Város Önkormányzatán